

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21Co/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2516203670
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2516203670.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v spore žalobcu: 1. A. A., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXX (právny nástupca C. D., zomr. XX.XX.XXXX), 2. E. F., nar. X.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 3a. I. J., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX/XX, H., 3b. K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., (3a., 3b. právni nástupcovia L. J., zomr. XX.X.XXXX – pôvodne žalobkyňa 3.), 4. D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X (aj ako právny nástupca L. J. zomr. XX.X.XXXX – pôvodne žalobkyňa 3.), 5. L. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 6. K. M., nar. XX.X.XXXX, bytom N. O. XXX, 7. E. C., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom G. X. XXXX XXX/X, H. (aj ako právna nástupkyňa I. P., zomr. X.XX.XXXX – pôvodne žalobca 8.), 8. Q. D., nar. X.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 9. R. D., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 10. Q. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. X. XXXXX XXX/XX, H., 11. A. N. G., nar. X.X.XXXX, bytom B. O. XX, 12. I. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/X, H., 13. R. F., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 14. D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 15. Q. D., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 16. I. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 17. D. A., nar. X.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 18. A. T. A., nar. X.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 19. A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 20. E. K., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 21. R. G., nar. XX.X.XXXX, bytom L. O. XXX, 22. B. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. O. XXX, 23. E. J., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 24. K. U. J., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 25. T. D., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 26. A. A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom R. V. X, U., 27. E. W., nar. X.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 28. I. D., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXX/X, H., 29. E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. O. XXX, 30. A. I. F., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX/X, H., 31. R. L., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 32. X. M., nar. X.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 33. B. M., nar. X.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 34a. Y. N., nar. XX.X.XXXX, bytom J. B. G. R. XXX, Česká republika, 34b. A. J., nar. X.XX.XXXX, bytom A. XXX/X, H. (XXX., 34b. právni nástupcovia E. J., zomr. XX.X.XXXX aj A. J. zomr. X.XX.XXXX), 35. A. D., nar. X.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H. (právna nástupkyňa A. J. zomr. X.XX.XXXX), 36. R. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX/XX, T., 37. R. G., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 38. A. G., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 39. I. I., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 40. A. D., nar. XX.X.XXXX, bytom B. O. XXX, 41. C. F., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, H., 42. W. A., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 43. B. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H. (aj ako právna nástupkyňa W. A., zomr. X.X.XXXX), 44. T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 45. K. K. A., nar. X.X.XXXX, bytom Z. O. XXX, 46. T. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. O. XXX, 47. K. D. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 48. D. R., nar. X.XX.XXXX, bytom X. XXXXXX XXX/XX, H., 49. U. G., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 50. I. G., nar. X.XX.XXXX, bytom V. O. X, 51. G. I., nar. X.X.XXXX, bytom R. G. XXXX/X, N. A. N. H., 52. I. A., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, N. A. N. H., 53. W. O., nar. X.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 54. P. V., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 55. B. D., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XXXXXX XXX/X, H., 56. I. R., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 57. B. R., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom G. X. XXXX XXX/X, H., 58. A. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H. v zastúpení: Bytové družstvo so sídlom v Trnave, so sídlom Ludvika van Beethovena 26, Trnava, IČO: 00 175 480, všetci zastúpení: UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Mliekarenská 2, Bratislava, IČO: 36 662 291, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, právne zastúpený: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853

186, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. PN-14C/186/2016-624 zo dňa 15. júna 2023, takto

rozhodol:

I. V konaní sa pokračuje s dedičkou žalobcu 42. W. A., nar. XX.XX.XXXX, zomr.X.X.XXXX, naposledy bytom G. X. XXXX XXX/X, H.: B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H..

II. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom priznal žalovanému voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil aplikáciou § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 53a ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 488, § 489 Občianskeho zákonníka, § 497, § 502 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 24a zákona o spotrebiteľských úveroch v platnom znení, § 8b ods. 1, 3 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoVB“), s poukazom aj na procesné ustanovenia čl. 5, čl. 8 a čl. 6 ods. 1 Základných princípov, § 255 ods. 10, § 262 ods. 1, 2, § 290, § 291 ods. 6, § 153 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len „CSP“).

3. Vychádzal zo skutkových zistení, že Zmluvou o termínovanom úvere č. 06/002/11 zo dňa 13.1.2011 žalovaný (pôvodne Dexia banka Slovensko a.s.) a žalobcovia ako vlastníci bytov v Bytovom dome na S. X. A., súp. č. XXX, v obci H., zapísanom na LV č. XXX, k.ú. H. v zastúpení Bytovým družstvom so sídlom v Trnave (zastúpené prokuristom K. F. L.) uzatvorili zmluvu o úvere, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť úver vo výške 26.000,- eur na rekonštrukciu rozvodov s možnosťou refundácie. Úročenie úveru bolo dojednané v odseku 2.2.4. zmluvy tak, že druh úrokovej sadzby je revizibilná. Základná sadzba je hodnota 3 mesačného EURIBOR, úrokové rozpätia je 2,74 % p.a., celková revizibilná úroková sadzba je hodnota 3-mesačného EURIBOR + úrokové rozpätie 2,7 % p.a. V bode 5.5. je obsiahnuté dojednanie o tom, že banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu uplatňovanú v zmysle ustanovení tejto úverovej zmluvy v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika klienta, alebo k zmene vývoja situácie na medzibankových trhoch, alebo k zmene úverovej politiky banky. Zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta stanoveného bankou, alebo so zmenou rizikovej váhy klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je banka oprávnená uskutočniť jednostranne bez dodatkov k úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi klientovi. Podľa bodu 5.7. zmluvy klient je oprávnený jedenkrát za kalendárny rok za poplatok určený v Sadzobníku poplatkov požiadať banku o prehodnotenie miery jeho rizika a s tým súvisiace prehodnotenie úrokovej sadzby. Podľa bodu 1. Definície a výkladových pravidiel zmluvy revizibilná úroková sadzba znamená úročenie variabilným percentom uplatňované ako súčet základnej sadzby a úrokového rozpätia. Táto sadzba sa mení podľa pravidiel stanovených v príslušných ustanovenia bodu 5. úverovej zmluvy. Právo banky jednostranne uplatniť zmenu úrokovej sadzby alebo sankčné zvýšenie úrokovej sadzby týmto nie je dotknuté. Potvrdením bez uvedenia dátumu Prima banka Slovensko a.s. potvrdila poslednú zmenu úrokovej sadzby na úvere č. 06/002/11, ktorá bola realizovaná dňa 20.9.2012, pričom potvrdenie bolo vydané na žiadosť majiteľa účtu a adresované Bytovému družstvu so sídlom v Trnave (čl. 12). Zo zápisníc o pojednávaní spísaných na Okresnom súde Trnava v konaniach vedených pod sp. zn. 14C/51/2017 (dňa 4.2.2020), sp. zn. 11C/33/2017 (dňa 9.7.2020), vyplýva, že v oboch súdnych konaniach boli v obdobných súdnych sporoch vypočutí svedkovia K. A. Z., K. W. J., K. F.

L. a K. B. D.. Okresný súd sa oboznámil so zápisnicami z pojednávania na Okresnom súde Trnava v konaniach vedených pod sp. zn. 14C/204/2016 (dňa 27.10.2022 a 9.6.2022) a pod sp. zn. 33C/62/2016 (dňa 16.6.2022), z ktorých vyplýva, že svedok K. F. L. ako bývalý riaditeľ Bytového družstva potvrdil, že uzatvoreniu zmluvy so úvere so žalovaným predchádzala schôdza vlastníkov bytového domu a na základe poverenia správca podpísal s bankou zmluvu, boli to štandardné jednanie a mali možnosť si zmluvu vopred prečítať a pripomienkovať, potvrdil, že uzatváranie prebiehalo dlhšie, naťahovalo sa to, vzhľadom na jednotlivé pripomienky, pričom pri prvých rokovaníach si strany vysvetlili niektoré nejaské ustanovenia a pojmy po ktorých už žiadne ustanovenia zmluvy neboli nejasné. K výrazným zmenám nedošlo, zmenili sa úrokové sadzby, s ktorými mali spravidla problém, keď dochádzalo k navýšeniu úrokových sadzieb, pričom pri ďalších zmluvách dochádzalo k miernemu zvýšeniu úrokových sadzieb. Pri podpise zmluvy bol uvedený úrok a vedeli, že k zvýšeniu úroku dôjde a buď to bolo upravené dodatkom alebo to videli na zvýšení mesačných splátok úveru. Správca namietal zvýšenie úrokového rozpätia, avšak v banke nebol úspešný. K. B. D. ako bývalý zamestnanec žalovaného (obchodný manažér) potvrdil, že v jeho pracovnej náplni bolo aj dohadovanie podmienok poskytovania úverov, pričom zmluvy bola dané fixne bankou. Vlastníci bytov sa o podmienky úveru nezaujímal, pretože boli zastúpení Bytovým družstvom so sídlom v Trnave. Potvrdil, že bol vzorový formulár zmlúv a po schválení úverového návrhu boli parametre dopĺňané, pričom na regionálnej úrovni nemohli robiť zmeny. Správca zastupujúci vlastníkov bytov mal možnosť s nejakými zmluvnými ustanoveniami nesúhlasiť, avšak si nespomenul, že by dochádzalo k nejakým reklamáciám. V prípade zmeny úrokového prostredia bol klient vopred oboznámený s touto zmenou písomne, buď pri osobnom stretnutí mu bola zmena písomne odovzdaná alebo bola doručovaná poštou.

4. Po vykonanom dokazovaní okresný súd uzavrel, že vo vzťahu k charakteru predmetnej zmluvy, že hoci nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 1 ods. 3 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, vzťah medzi vlastními bytov ako dlžníkmi a bankou ako veriteľom je potrebné posúdiť ako vzťah spotrebiteľský v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, a preto sa na zmluvu vzťahuje spotrebiteľská ochrana bez ohľadu na to, že vlastníci bytov boli pri uzatváraní zmluvy zastúpení subjektom nenapíňajúcim definíciu spotrebiteľa. Podľa § 8b ods. 1 ZoVB správca vykonáva správu bytového domu sám a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov a preto v prejednávanej veci, ak kontrakčný proces bol vedený správcem z titulu jeho oprávnenia vyplývajúceho mu z citovaného zákonného ustanovenia, ako zákonného zástupcu spotrebiteľov, je tým naplnená požiadavka individuálneho dojednanie zmluvy so spotrebiteľmi. Skutočnosť, že za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal správca nič nemení na postavení vlastníkov ako subjektov základného hmotnoprávneho vzťahu a bola splnená podmienka § 290 CSP. Spor je spotrebiteľským sporom a námietku žalovaného, že nejde o spotrebiteľský spor, nepovažuje za dôvodnú (poukaz na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2020, sp. zn. 24CoCsp/22/2022). V žalobe vyslovili žalobcovia názor, že žalovaný sa zvýšením úrokovej sadzby z 2,74 % na 3 % p.a. od 20.9.2012 bezdôvodne obohatil o rozdiel, ktorý by žalobcovia zaplatili na úrokoch bez zvýšenia úrokového rozpätia a teda aj revizibilnej úrokovej sadzby. Postup žalovaného, ktorým zmenil úrokovú sadzbu v dôsledku údajnej zmeny miery rizika klienta je v rozpore s právnymi predpismi a ustanovenia odsekov 5.5 a 12.1.1.1. spotrebiteľskej zmluvy predstavujú neprijateľné podmienky, preto sú neplatné (poukaz na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/230/2012, sp. zn. 7Co/563/2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/113/2010, rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2017, stanovisko NBS zo dňa 28.4.2015). Uvedené rozhodnutia však nie sú na prejednávanej veci aplikovateľné, pretože vychádzajú z iných skutkových okolností, keď v týchto konaniach bol posudzovaný iný typ úverového produktu, teda nebola predmetom sporu zmluva o termínovanom úvere uzatvorená za účelom rekonštrukcie rozvodov na bytovom dome, v ktorej vystupovali ako dlžníci vlastníci bytov zastúpení správcem. Stanovisko NBS zo dňa 28.4.2015 nie je pre súd záväzná, okrem toho sa v ňom žiadnym spôsobom NBS nevyjadruje k samotnému bodu 5.5. zmluvy o úvere, ale iba k bodu 12.1.1.1. (uplatnenie sankčného zvýšenia), na základe ktorého však k zvýšeniu úrokového rozpätia v prejednávanej veci neprišlo. Treba uviesť, že vo veci Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2017, okresný súd rozhodoval na základe inej skutkovej a dôkaznej situácie, pričom individuálne dojednanie bodu 5.5. zmluvy neposudzoval pre zmeškanie včasnosti takéhoto tvrdenia v rámci koncentrácie konania.

5. Vo vzťahu k úroku okresný súd uviedol, že v prípade zmluvy o úvere je úrok odplátou za poskytnutie peňažných prostriedkov a je teda hlavným predmetom plnenia, resp. cenou plnenia, a keďže zmluvná podmienka uvedená v bode 5.5. Zmluvy sa týka predmetu plnenia, resp. ceny plnenia, je zo zákona (§ 53

ods. 1 Občianskeho zákonníka) vylúčené jej určenie za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, najmä § 502, úrok z úveru predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi peniaze, je to zmluvne dojednaná cena úveru, odplata za poskytnutý úver. Vychádzajúc z uvedeného, úrok z úveru predstavuje cenu plnenia, preto neprichádza do úvahy jeho posudzovanie ako prípadnej neprijateľnej zmluvnej podmienky, včítane dojednania o akýchkoľvek zmenách úroku.

6. Vychádzajúc z hľadísk ustanovení § 53 ods. 4 písm. i) a j) Občianskeho zákonníka by bolo možné preskúmať neprijateľnosť zmluvnej podmienky obsiahnutej v bode 5.5. zmluvy, avšak pod podmienkou, aby táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná (§ 53 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka), čo v danom prípade splnené nebolo. Okresný súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka v bode 5.5. bola spolu so zmluvou o termínovanom úvere č. 06/002/11 dňa 13.1.2011 individuálne dojednaná a nebol dôvod právne posudzovať danú vec podľa vyššie citovaného § 53 ods. 4 písm. i), j) Občianskeho zákonníka. Dodal, že pre určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v bode 5.5. zmluvy, chýba splnenie ďalšej podmienky, a to značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko toto ustanovenie zmluvy umožňuje zmenu úrokového rozpätia aj v prospech spotrebiteľa, keďže banka má možnosť meniť úrokové rozpätie, teda aj znížiť, aj zvýšiť (pozri rozsudky Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/58/2019 a sp. zn. 23Co/185/2019), preto tu chýba značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V tejto súvislosti, za istých podmienok, aj ust. § 53 ods. 15 písm. a) Občianskeho zákonníka účinné od 1.6.2010 umožňuje jednostranné zvýšenie úrokovej sadzby zo strany dodávateľa a nepovažuje ho za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka.

7. S poukazom na vykonané dokazovanie, po oboznámení sa s obsahom zápisníc z pojednávania na Okresnom súde Trnava, na ktorých boli opakovane vyslúchnutí svedkovia vo vzťahu ku kontraktačnému procesu medzi bankou a správcom, ktorý zastupoval žalobcov ako vlastníkov bytov a nebytových priestorov, po oboznámení sa s dôkazmi predložených sporovými stranami ako aj ich vyjadreniami, s odkazom na už vyslovený názor nadriadeného súdu v obdobných konaniach, že vlastníci bytov a nebytových priestorov ako spotrebiteľia, ktorí boli v rámci uzatvárania zmluvy o úvere zákonne zastúpení svojim zákonným zástupcom - správcom, mali možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy o termínovanom úvere č. 06/002/11 so zmluvnými ustanoveniami a mali aj možnosť ich obsah ovplyvniť (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka), preto predmetná zmluvná podmienka v článku 5.5. úverovej zmluvy bola podľa názoru okresného súdu individuálne dojednaná a nebolo dôvodné vykonávať právne posúdenie veci podľa § 53 ods. 4 písm. i), j) Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov, že zmluva o úvere nebola individuálne dojednaná z dôvodu, že žalobcovia ako spotrebiteľia nemali možnosť oboznámiť sa s jej obsahom a ovplyvniť jej obsah, okresný súd opakovane poukazuje na to, že zmluvu o úvere za vlastníkov bytov a nebytových priestorov uzatvoril správca z titulu svojho oprávnenia a ďalšie individuálne dojednanie zo všetkými vlastníkmi bytov už nebolo potrebné. Individuálne dojednanie spotrebiteľskej zmluvy so správcom ako zákonným zástupcom vlastníkov bytov a nebytových priestorov napĺňa požiadavku individuálneho dojednania zmluvy so spotrebiteľmi. Zo svedeckých výpovedí v iných konaniach pred okresným súdom, ktoré sú zachytené v zápisniciach a ktoré okresnému súdu predložili sporové strany vyplýva, že svedkovia K. F. L. a K. B. D. sa vyjadrovali ku kontraktačnému procesu a zhodne potvrdili, že pred uzatvorením zmluvy sa o jej obsahu rokovalo, správcovi bol predložený návrh zmluvy na pripomienkovanie, žalobcovia nenamietali znenie úverovej zmluvy, mali vedomosť o článku 5.5. Výpovede svedkov okresný súd považoval za vierohodné, keďže sa svedkovia vyjadrovali ku kontraktačnému procesu, vzájomne si neodporovali v podstatných okolnostiach, pričom v súčasnosti nie sú v žiadnom vzťahu k stranám a nemajú ani žiaden záujem na výsledku konania. V prípade K. F. L. ide o bývalého prokuristu Bytového družstva v Trnave a v prípade K. B. D. ide o bývalého zamestnanca žalovaného.

8. V prejednávanej spore bolo preukázané, že žalobcovia ako vlastníci jednotlivých bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome, v procese uzatvárania zmluvy o termínovanom úvere, zákonne zastúpení svojim správcom, ktorý konal v ich mene a na ich účet, mali ako spotrebiteľia možnosť sa pred podpisom úverovej zmluvy so zmluvnými ustanoveniami oboznámiť a ovplyvniť ich obsah. Nie je pritom rozhodujúce, či správca vlastníkov bytov v priebehu kontraktačného procesu o obsahu zmluvy a jej zmluvných podmienkach pred podpisom informoval, alebo ich inak do tohto procesu zainteresoval. Bolo preukázané, že správca reálne do zmluvných rokovaní so žalovaným zasahoval a teda mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy. Pokiaľ ide o žalobcami tvrdenú neprijateľnosť zmluvnej

podmienky v bode 5.5. zmluvy o úvere a ich nevedomosť o tom, že žalovaný nemá nárok na zvýšené úrokové rozpätie až do doručenia stanoviska NBS, na toto tvrdenie okresný súd neprihliadol. Okresný súd mal za to, že žalobcovia mali možnosť namietat' použitie bodu 5.5. zmluvy už v čase jeho použitia a nie až po uplynutí niekoľkých rokov neskôr. Okresnému súdu neuniklo, že je vedené množstvo obdobných súdnych konaní medzi tými istými stranami v obdobných sporoch, v ktorých už odvolací súd potvrdil rozsudky prvoinštančného súdu, ktorými bola žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnutá, s poukazom na článok 5.5. zmluvy o spotrebiteľskom úvere (poukaz na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/22/2022, sp. zn. 25Co/8/2021, sp. zn. 23CoCsp/57/2021, sp. zn. 9Co/104/2020).

9. V predmetnej zmluve o termínovanom úvere podľa vykonaného dokazovania, v bode 5.5., sú podmienky zmeny úrokovej sadzby dostatočne zrozumiteľné a jednoznačné, nepripúšťajúce iný pre spotrebiteľa priaznivejší výklad a preto nebol priestor pre použitie interpretačného pravidla podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Riadenie rizika banky je komplexnou, zložitou a odbornou činnosťou, ktorá nie je presne špecifikovaná, keď jednotlivé postupy vytvárajú banky v súlade so zákonom o bankách, nie je dobre možné v zmluve špecifikovať pojem miery rizika klienta a preto ani nie je možné dospieť k záveru, že predmetné ustanovenie o zvýšení úrokového rozpätia nemôže obsahovať presné pravidlá pre zmenu ratingu a je nevyhnutná čiastočná všeobecnosť tohto ustanovenia. Žalovaný pristúpil k zmene úrokovej sadzby na základe legitímneho právneho dôvodu a táto zmena nebola z jeho strany vykonaná svojvoľne. Okresný súd poukázal na rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 21C/30/2017, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/22/2022, konkrétne odsek 65., v ktorom sa zaoberal dôvodnosťou zvýšenia úrokového rozpätia, ktorú mal preukázanú z výpovedí svedka K. B. D., zachytených v zápisniciach zo dňa 28.7.2020 sp. zn. 11C/21/2017, zo dňa 30.1.2019 sp. zn. 22Csp/86/2017, zo dňa 21.1.2020 sp. zn. 11C/25/2017, zo dňa 4.2.2020 sp. zn. 11C/51/2017, ktorý uviedol, že v zmysle úverových zmlúv každý klient predkladá účtovné výkazy jednotlivých bytových domov, príjmy, výdavky, zostatky na účtoch, zmeny majiteľov, zmeny zmluvy, na základe monitoringu sa každý rok stanovuje nový rating. Úverová komisia rozhodla, že riziko splácania úverov bytových domov je vyššie, preto sa rozhodli zvýšiť úrokové rozpätia vzhľadom na zvýšenie rizikovej prirážky; úroková sadzba klesala, odbor rizika z monitoringu skonštatoval, že platby schopnosť obyvateľstva klesá. Dôvodom zmeny úrokového rozpätia bol podľa svedka zhoršený rating klienta, čo bolo dané stúpajúcou nezamestnanosťou a čím sa zvýšilo riziko nesplácania úveru. V druhej polovici roka 2011 sa prehĺbila tzv. dlhodobá kríza v eurozóne a došlo k spomaleniu resp. poklesu ekonomického rastu. Zmena úrokovej sadzby nebola vykonaná zo strany žalovaného svojvoľne, ale po zmene miery rizika klienta, ku ktorej došiel v rámci interného prehodnotenia komplexných ukazovateľov návratnosti úveru. Došlo teda k zmene miery rizika klienta a aj k zmene vývoja situácie na medzibankových trhoch a zmene politiky banky, čím boli naplnené dôvody, ktoré si banka a správca ako dôvod jednostrannej zmeny úrokového rozpätia dojednali v bode 5.5. zmluvy. Zmenou úrokového rozpätia došlo v konečnom dôsledku aj k zmene úrokovej sadzby ako takej. Zároveň je možné zvýšenie úrokového rozpätia považovať za adekvátne, a to vzhľadom na to, že ustanovenie bodu 12.1.1.1. umožňuje za určitých podmienok zvýšenie úrokového rozpätia až do 3,28 % p. a. Bod 5.5. zmluvy pritom nemá hornú hranicu zvýšenia, a napriek tomu žalovaný úrokové rozpätie zvýšil iba na hodnotu 3,00 % p. a., čo ani zďaleka nedosahuje úroveň možného zvýšenia dojednaného podľa bodu 12.1.1.1. zmluvy. Žalobcovia netvrdili a ani nepreukázali, že by v čase zvýšenia úrokového rozpätia namietali neadekvátnosť zvýšenia.

10. Okresný súd odkázal na čl. 5, 6, 8 Zásad CSP, § 151 ods. 1, 2, 3 CSP s tým, že procesný úkon žalobcov urobený ich právnym zástupcom v podaní doručenom súdu dňa 10.11.2022, po 6 rokoch od začatia konania (žaloba podaná na súde 30.6.2016), v ktorom doplnili nové skutkové tvrdenia, v ktorých uviedli nové skutočnosti vo vzťahu k ich nároku na vyhlásenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a predložili nové listinné dôkazy, neprihliadol. Právnomu zástupcovi žalobcov nič nebránilo, aby predložil nové skutkové tvrdenia a nové skutočnosti o nesplnení náležitostí spotrebiteľského úveru zo strany žalovaného (porušenie § 12 zákona o spotrebiteľských úveroch, nesprávny výpočet RPMN, neurčitosť, nezrozumiteľnosť a neplatnosť zmluvnej podmienky) skôr a preto nemohol považovať tento procesný prostriedok za uplatnený včas. S ohľadom na uvedené sa nestotožnil s názorom žalovaného, že v prípade podania nových tvrdení a skutočností zo strany žalobcov ide o zmenu žaloby, pretože zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Okresný súd došiel k záveru, že pretože žalobcovia neunesli dôkazné bremeno tvrdenia o bezdôvodnom obohatení, že ustanovenie Zmluvy o termínovanom úvere v bode 5.5. nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto sa námietkou premlčania vznesenou žalovaným už nezaoberal.

11. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žalovanému, ktorý mal spore plný úspech, priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobcovia, navrhli jeho zmenu, resp. zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Argumentovali tým, že okresný súd vôbec nevykonal právne posúdenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, nakoľko aplikoval výnimky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kedy nie je potrebné posudzovať neprijateľnosť zmluvnej podmienky (odsk 40, 41, 42 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Poukázali na uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10 P OHOTOVOŠŤ, s.r.o. proti Iveta Korčkovská, obsahujúce jednoznačnú požiadavku na ochranu spotrebiteľa pred nečestnými klauzulami, a to vždy a za každých okolností. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (C-40/08 Asturcom Telecomunicaciones). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením (C-168/05 Mostaza Claro, C-473/00 Cofidis). S poukazom na uvedené národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a musí ich skúmať ex offo (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editorial, C-243/08 Pannon GSM). Článok 5.5 obsahuje obe špeciálne skutkové podstaty neprijateľných zmluvných podmienok upravené v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, čo okresný súd nevyhodnotil vôbec. Jedná sa o špeciálne klauzuly neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 4 písm. i), j) Občianskeho zákonníka, ktoré sú vždy neplatné v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, i keby boli individuálne dojednané. Nejedná sa o generálnu klauzulu neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenú v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri ktorej je možné posudzovať individuálne dojednanie, cenu plnenia, značnú nerovnováhu ako pri generálnej klauzule neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale o osobitnú skutkovú podstatu neprijateľných zmluvných podmienok uvedenú v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorá je neplatná ex lege v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka (v súlade s Prílohou smernice 93/13/EHS tzv. Grey list). Z gramatického výkladu druhej vety ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa vzťahuje k prvej vete, čomu zodpovedá aj logické členenie Občianskeho zákonníka na jednotlivé odseky. Ak by zákonodarca ponechával výnimku z neprijateľných zmluvných podmienok upravenú v druhej vete ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka na všetky skutkové podstaty neprijateľných zmluvných podmienok, teda aj demonštratívne uvedené v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, potom by bolo nadbytočné z legislatívneho pohľadu vôbec kreovať § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a vytvárať osobitné kategórie neprijateľných zmluvných podmienok. Osobitné skutkové podstaty neprijateľných zmluvných podmienok uvedené § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka majú svoje vlastné osobitné výnimky upravené v § 53 ods. 13 až 16 Občianskeho zákonníka, z čoho vyplýva, že sa na ne neaplikujú kumulatívne aj výnimky podľa druhej vety § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo by vlastne znamenalo potlačenie špecifických výnimiek prostredníctvom všeobecnej výnimky podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, druhá veta. Okresný súd vytrhuje z kontextu všetky skutkové podstaty neprijateľných zmluvných podmienok a následne ich spája vid' nezrozumiteľná argumentácia prvoinštančného súdu v odseku 40 až 44 odôvodnenia rozsudku. Okresný súd nezákonným spôsobom vykonával dokazovanie individuálneho dojednávania pri špeciálnej klauzule neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. i), j) Občianskeho zákonníka, ktorá sa nedá individuálne dojednať, pretože je neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Zmluvná podmienka podľa čl. 5.5 sa netýka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny (53 ods. 1 Občianskeho zákonníka platný v čase uzatvorenia Zmluvy o termínovanom úvere č 06/002/11 zo dňa 13.1.2011), ale týka sa jednostrannej možnosti zmeny predmetu plnenia (§ 53 ods. 4 písm. j/) Občianskeho zákonníka platný v čase uzatvorenia zmluvy; ako i prípadu podľa § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka zmena zmluvy bez neexistujúceho dôvodu), a tento prípad je predmetom sporu. Predmetom konania je neprijateľná zmluvná podmienka umožňujúca zmenu „hlavného predmetu plnenia resp. ceny plnenia“ , a predmetom sporu nie je pôvodne dojednaný hlavný predmet plnenia resp. ceny plnenia. Cenou plnenia resp. predmetom plnenia je to, čo bolo pôvodne v zmluve zmluvnými stranami dohodnuté – teda úrokové rozpätie vo výške 2,74 % p.a. Zmluvná podmienka podľa čl. 5.5 sa týka jednostrannej zmeny predmetu plnenia alebo ceny plnenia dodávateľom (§ 53 ods. 4 písm. j/ Občianskeho zákonníka) ako i prípadu podľa § 53 ods. 4 písm. i) zmena zmluvy bez neexistujúceho dôvodu, a tento prípad je predmetom sporu. Článok 5.5 zmluvy umožňuje zmeniť banke jednostranne

úrokovú sadzbu, kedykoľvek, automaticky bez dodatku, na základe vlastného rozhodnutia a uváženia. Článok 5.7 zmluvy umožňuje spotrebiteľom jedenkrát ročne a za poplatok určený v Sadzobníku poplatkov požiadať banku o prehodnotenie miery rizika, o ktorom však rozhoduje zase len banka, nie spotrebiteľia. Uvedené ustanovenie aj po formálnej aj po materiálnej stránke spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ nemôže sám jednostranne rozhodnúť o zmene, tak ako je to v prípade banky, ale musí splniť nasledujúce podmienky: 1. Písomne požiadať, 2. Zaplatiť poplatok určený v Sadzobníku poplatkov, 3. Len 1 x ročne, 4. Rozhoduje banka, či vyhoví alebo nie, 5. Banka má svojvoľu, rozhoduje sa na základe neexistujúcich /netransparentných pravidiel a netransparentným spôsobom. Tieto zmluvné podmienky, tak ako sú koncipované, sú nejasné a neprimerané a jednoznačne stavajú spotrebiteľa do nevýhodnejšej pozície oproti veriteľovi, a to osobitne pokiaľ ide o právo banky sa rozhodnúť o zvýšení svojej vlastnej marže – teda zisku. Poukaz na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 23. apríla 2015 vo veci C-96/14 Jean Claude Van Hove proti CNP Assurances SA. Aby zmenová klauzula prešla testom prijateľnosti a splnila požiadavky pre výnimku podľa § 53 ods. 15 a) alebo b) Občianskeho zákonníka, musí v nej byť explicitne zakotvené všetko, čo predmetné ustanovenie vyžaduje. Nepostačuje iba faktické naplnenie požiadaviek pri uskutočňovaní jednostrannej zmeny. Pokiaľ sa pre zmenu vyžaduje existencia aprobevaného dôvodu, je nevyhnutnou obsahovou náležitosťou oznámenia aj dostatočne určité a zrozumiteľné objasnenie dôvodu zmeny. Na základe oznámenia by mal byť spotrebiteľ schopný posúdiť, či došlo k naplneniu dôvodu uvedeného v zmenovej klauzule. Pokiaľ zo zmenovej klauzuly vyplýva právo na výpoveď zmluvy, musí byť táto skutočnosť uvedená v oznámení. Oznámenie o zmene nemusí nutne obsahovať celú zmenu v jej úplnosti. Musí však obsahovať podstatné informácie o vykonanej zmene. Pokiaľ oznámenie obsahuje podstatné informácie, je možné na oznámenie detailov využiť techniku odkazu podobne, ako je to pri inkorporácii všeobecných obchodných podmienok. Odkaz však nesmie spotrebiteľovi neprimerane sťažiť získanie kompletnej informácie. Okresný súd poprel účel a význam spotrebiteľského práva v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka (aj § 3 ods. 3 zákona 250/2007 Zz o ochrane spotrebiteľa), pričom žalovaný mal povinnosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona 250/2007 Z. z o ochrane spotrebiteľa). Okresný súd opomenul pri právnom posúdení vychádzať aj z prílohy Smernice tvz. Grey list (neuvedenej súdom), ktorá obsahuje taxatívne vymenované neprijateľné zmluvné podmienky: „**PODMIENKY UVEDENÉ V ČLÁNKU 3 ODS. 3 1.** Podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je: j) umožniť predajcovi alebo dodávateľovi jednostranne meniť zmluvné podmienky bez právneho dôvodu, ktorý je uvedený v zmluve; k) umožniť predajcovi alebo dodávateľovi jednostranne meniť bez právneho dôvodu akékoľvek vlastnosti výrobku alebo služby, ktoré majú byť zabezpečené; l) umožniť stanovenie ceny za tovar v momente dodania alebo umožniť predajcovi tovaru alebo dodávateľovi služieb zvýšiť ich cenu bez toho, aby sa v oboch prípadoch poskytlo spotrebiteľovi zodpovedajúce právo zrušiť zmluvu, ak je konečná cena príliš vysoká v porovnaní s cenou dohodnutou pri uzavretí zmluvy; Predmet úpravy pododsekov j) a l) Pododsek j) nebráni uplatneniu podmienok, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb, vyhradí právo zmeniť úrokovú sadzbu platenú spotrebiteľom alebo finančnú službu spotrebiteľovi alebo sumu iných poplatkov za finančné služby bez oznámenia, ak na to má právny dôvod, za predpokladu, že sa od dodávateľa vyžaduje ihneď o tom informovať druhú zmluvnú stranu alebo strany pri najbližšej príležitosti a že druhá strana má možnosť ihneď odstúpiť od zmluvy. Pododsek j) tiež nebráni uplatneniu podmienok, podľa ktorých si predajca alebo dodávateľ vyhradzuje právo jednostranne zmeniť podmienky zmluvy na dobu neurčitú, za predpokladu, že sa od nich vyžaduje ihneď o tom informovať spotrebiteľa formou oznámenia a že spotrebiteľ má možnosť odstúpiť od zmluvy. Pododseky j) a l) sa nevzťahujú na: transakcie s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktami alebo službami, kde je cena závislá na pohybe kurzov a indexov na burze cenných papierov alebo na úrovni finančných trhov, ktoré predajca alebo dodávateľ nekontroluje; zmluvy na kúpu alebo predaj zahraničnej meny, cestovné šeky alebo medzinárodné platobné príkazy vyjadrené v cudzej mene; d) Pododsek l) nebráni uplatneniu doložiek cenových indexov, ak sú v súlade s právom, za predpokladu, že spôsob, akým sa menia ceny je výslovne popísaný.“ Súd pozabudol aj na aplikáciu smernice (EÚ) 2019/2161, ktorej cieľom je modernizácia práva na ochranu spotrebiteľov EÚ a zlepšenie jeho presadzovania (novela Smernice). Ak boli určité aspekty, podmienky alebo niektorá konkrétna podmienka dohodnutá individuálne, neznamená to, že ostatné zmluvné podmienky boli takisto individuálne dohodnuté, pričom podpis na konci zmluvy nenaznačuje, že zmluvné podmienky boli individuálne dohodnuté (porov. Oznámenie Komisie Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Úradný vestník Európskej únie 2019/C 323/04). Okresný súd vôbec nevykonával subsumciu neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v čl. 5.5. zmluvy a následne nevysvetlil, ako preukázal individuálne dojednanie so spotrebiteľom v zmysle Smernice, nakoľko individuálne dojednanie so správcom zo

Smernice nevyplýva a žalovaným ani nebolo tvrdené, že by k individuálnemu dojednaniu vôbec došlo s vlastníkmi bytov a nebytových priestorov. Žalovaný poukazoval iba na kontraktačný proces, ktorý prebiehal medzi žalovaným a správcom, pričom ani v jednom dôkaznom prostriedku (výsluchu svedkov K. D. a K. L.) sa konkrétne neuvádza článok 5.5 ako individuálne dohodnutý, konštatovanie súdu o individuálnom dojednaní článku 5.5 nevyplýva ani z jedného dôkazu. V odseku 37 odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd tvrdí, že: „nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 1 ods. 3 písm. d) zákona o spotrebiteľskom úvere, avšak účelom nie je výstavba nehnuteľnosti, ani nadobudnutie ani zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, účelom úveru je v zmysle bodu 2.2.2 zmluvy „rekonštrukcia rozvodov s možnosťou refundácie (pozn. preplácanie faktúr).“ Hoci skutočnosť, že: „nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere“ nebola namietaná samotným žalovaným, okresný súd nesprávne posúdil právnu kvalifikáciu Zmluvy o termínovanom úvere č. 06/002/11 zo dňa 13.01.2011, ktorá bola uzatvorená podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, hoci aj žalovaný vyhotovil k zmluve „štandardnú európsku informáciu o spotrebiteľskom úvere“ a riadil sa zákonom o spotrebiteľských úveroch. Jedinou výnimkou v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch by bolo, ak by suma úveru presahovala výšku 75.000,- eur (avšak bola len 24.000,- eur), preto banka použila formulárovú zmluvu, v päte zmluvy sa nachádza označenie formulára: „Dexia – 1566/04/01111_Zmluva o termínovanom úvere pre vlast. Bytov v bytovom dome do 75.000,- EUR“. Namietajú konštatovanie okresného súdu v odseku 39 s tým, že V odseku 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd uvádza: „Uvedené rozhodnutia však nie sú na prejednávajúcu vec aplikovateľné, pretože vychádzajú z iných skutkových okolností, keď v týchto konaniach bol posudzovaný iný typ úverového produktu, teda nebola predmetom sporu zmluva o termínovanom úvere uzatvorená za účelom rekonštrukcie rozvodov na bytovom dome, v ktorej vystupovali ako dlžníci vlastníci bytov zastúpení správcom. Stanovisko NBS zo dňa 28.04.2015 nie je pre súd záväzná, okrem toho sa v ňom žiadnym spôsobom NBS nevyjadruje k samotnému bodu 5.5. zmluvy o úvere, ale iba k bodu 12.1.1.1. (uplatnenie sankčného zvýšenia), na základe ktorého však k zvýšeniu úrokového rozpätia v prejednávanej veci neprišlo.“ V prejednávacom prípade zmluva obsahuje čl. 5.5 s nasledovným znením: „Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika Klienta. Zmena miery rizika Klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu Klienta stanoveného Bankou, alebo so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika Klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úroveňovej sadzby je Banka oprávnená uskutočniť automaticky, bez dodatkov k Úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi Klientovi.“. Rozdiely sú v tom, že podľa bodu 5.5. Zmluvy je možné dokonca alternatívne meniť úrokovú sadzbu aj z dôvodu „zmeny ratingu Klienta stanoveného Bankou“, pričom na rozdiel od vyhláseného neplatného ustanovenia čl. 4.6 obsahuje ešte najurčitejšie a nezrozumiteľnejšie pojmy („v čase ich ostatného posúdenia“ alebo „s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami“). Zmluva neobsahuje definíciu pojmov „miera rizika klienta“ a ani „zmena ratingu klienta“. Znenie čl. 4.4 (alebo poprípade čl. 4.6 vid' rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/471/2015 zo dňa 28.06.2016) a čl. 5.5 zmlúv nemusia byť formalisticky totožné s odkazom na § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Majú za to, že článok 5.5. je ešte viac neurčitý, ako článok 4.6, nakoľko odkazuje na variantnosť dôvodov zmeny úroveňovej sadzby, na neurčité časové ohraničenie („v čase ich ostatného posúdenia“) alebo na neurčité parametre, od ktorých sa odvíja zmena úroveňovej sadzby („s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami“). Právna kvalifikácia oboch zmlúv je totožná, obe zmluvy boli uzatvorené podľa § 497 Obchodného zákonníka. Obe zmluvy boli uzatvorené medzi spotrebiteľmi, dokonca v prejednávacom prípade s väčším množstvom, ktorí sa ani osobne nezúčastnili kontraktačného procesu. Obe zmluvy sa týkali aj financovania bývania prípadne obnovy bývania, pričom súd nesprávne vec právne kvalifikoval s poukazom na § 24a zákona o spotrebiteľských úveroch. Zastúpenie správcom nemá žiadny vplyv na postavenie spotrebiteľov, resp. spotrebiteľský prvok. Napriek zákonnej povinnosti dodávateľa zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, v prípade existencie súdneho rozhodnutia, okresný súd túto skutočnosť neskúmal a preklenul ju nezrozumiteľnou argumentáciou v bode 33 odôvodnenia rozsudku, pričom svojvoľne skonštatoval, že nie je možné aplikovať § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu „neaplikovateľnosti daných rozsudkov kvôli iným skutkovým okolnostiam“, sám si vytvoril vlastnú výnimku z Občianskeho zákonníka. Okresný súd nevykonala žiadne posúdenie, či si plní dodávateľ túto zákonnú povinnosť a neposúdil, či neexistujú aj iné rozsudky súdu, ktoré by sa týkali konkrétnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom a nevyhľadal judikatúru, ktorou bola inými súdmi uložená povinnosť žalovanému vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Výrokom č. IV. rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 14C/21/2017-500 zo dňa 13.8.2020 v skutkovo a obsahovo totožnej veci

Okresný súd Piešťany určil, že ustanovenie bodu 5.5 zmluvy o termínovanom úvere č. 06/093/08 zo dňa 16.12.2008 v znení: „Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika klienta. Zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta stanoveného Bankou, alebo zmenou rizikovej váhy klienta podľa pravidiel stanovených Národnou Bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika Klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je banka oprávnená uskutočniť automaticky bez dodatkov k úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi Klientovi“, je neprijateľnou podmienkou a je neplatná. Okresný súd dospel k záveru, že takéto ustanovenie zmluvy pripúšťa rôzny výklad a umožňuje uplatniť svojvôľu žalovaného - banky pri jednostrannej zmene úrokovej sadzby a tým výrazne znevýhodniť vlastníkov bytov ako spotrebiteľov. Predmetné ustanovenie zmluvy je neurčité, pričom jeho neurčitosť spočíva v skutočnosti že používa pojem „miera rizika klienta“, ktorý nie je v zmluve jasne definovaný a vysvetlený čo potvrdil vo svojom vyjadrení aj žalovaný. Túto neurčitosť nie je možné odstrániť výkladovými pravidlami stanovenými v § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Neumožňuje spotrebiteľom predpokladať obsah zmien úrokovej sadzby, ktoré môžu nastať v budúcnosti. Neumožňuje spotrebiteľom alebo správcovi, ktorý koná v ich mene a na ich účet, pričom mu zmluva aj ukladá ako správcovi výslovne povinnosti prispôbiť svoje správanie tak aby túto „mieru rizika“ na svojej strane znížili prípadne aspoň nezvýšili. Takéto ustanovenie je neprijateľnou podmienkou nakoľko je v priamom rozpore s ust. § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka, a teda umožňuje žalovanému ako dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve nakoľko dôvod pre ktorý môže žalovaný k takejto zmene jednostranne pristúpiť je v zmluve vymedzený len neurčito, resp. príkladmo odkazuje na skutočnosti s ktorými môže takéto zmena miery rizika súvisieť s uvedeným slovného spojenia „predovšetkým“ z čoho je možné vyvodiť že nie „výlučne“. Predmetné ustanovenie poukazuje na zmenu ratingu klienta stanoveného bankou, zmenu rizikovej váhy klienta podľa pravidiel stanovených NBS a že rozhodujúce pre posúdenie sú skutočnosti platné v čase ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi skutočnosťami. Z úverovej zmluvy však nevyplýva akým spôsobom a na základe akých skutočností stanovila banka rating klienta pri uzatváraní zmluvy resp. jeho rizikovú váhu podľa pravidiel NBS. Skutočnosť že žalovaný v rámci argumentácie uviedol, že konkrétne metódy posudzovania rizík klienta predstavujú obchodné tajomstvo, ktoré banka nezverejňuje ani nesprístupňuje, len dokresľuje, že spotrebiteľ na základe ustanovenia bodu 5.5 zmluvy nemá možnosť zistiť či žalovaný ako banka pri zmene úrokovej miery (a to či už v jeho prospech alebo neprospech) postupovala v súlade alebo v rozpore s predmetným dojednaním, nakoľko jeho všeobecnosť neumožňuje riadne zistiť jeho obsah. Rozhodnutie o zmene úrokovej miery je tak ponechané na jednostrannom rozhodnutí žalovaného bez jasných, určitých a predvídateľných podmienok, čo samo o sebe zakladá zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 25Co/90/2020–684 zo dňa 24.11.2021 bol rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 14C/21/2017-500 zo dňa 13.8.2020 potvrdený. Okresný súd v odseku 39 odôvodnenia rozsudku uviedol, že: „Pokiaľ ide o rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2017 z 13.8.2020, na ktorý žalobcovia poukazujú, treba uviesť, že v danej veci rozhodoval súd na základe inej skutkovej a dôkaznej situácie, pričom individuálne dojednanie bodu 5.5. zmluvy neposudzoval pre zmeškanie včasnosti takéhoto tvrdenia v rámci koncentrácie konania..“ Okresný súd správne neposudzoval individuálne dojednanie. Aplikáciou § 53a ods. 1 a § 53d Občianskeho zákonníka sa okresný súd nezaoberal. Mal skúmať, či neexistujú aj iné právoplatné rozsudky obsahujúce neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa článku 5.5 alebo podmienku s rovnakým významom, čo však vôbec nevykonal a ani žalobcom predložené rozsudky nepreskúmal z hľadiska 53a ods. 1 a § 53d Občianskeho zákonníka. Okresný súd nesprávne právne vec posúdil v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka a nahradil zákonnú požiadavku individuálneho dojednávania zmluvy so spotrebiteľmi, teda možnosť spotrebiteľa oboznámiť sa so zmluvnými podmienkami pred samotným podpisom zmluvy a možnosť ovplyvniť obsah zmluvy pred podpisom zo strany spotrebiteľa, možnosťou tretej osoby oboznámiť sa so zmluvnými podmienkami (správcu), čo však nemá oporu v § 53 ods. 32 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Argumentácia žalovaného je postavená na existencii akejsi „prvej zmluvy“, čo je v rozpore s § 52a ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko každá spotrebiteľská zmluva sa má posudzovať samostatne.

13. Podľa nesporných svedeckých výpovedí K. L. a K. D., „prvé“ zmluvy sa uzatvárali za čias Prvej komunálnej banky, a.s., pričom nikdy neboli okresnému súdu predložené a neobsahovali článok 5.5., čo neobsahovali ani zmluvy zo začiatku roka 2006 uzatvárané už za čias Dexia banky, a.s. K tomu boli doložené zápisnice o výsluchu svedkov K. D. a K. L. sp. zn. 14C/203/2016 a sp. zn. 33C/60/2016 vedené na Okresnom súde v Trnave. Z výsluchu pána D. vyplýva, že zmluvy sa sprísňovali a najjednoduchšie

boli v roku 2006, tie ani neobsahovali možnosť zvýšenia úrokového rozpätia, pretože neobsahovali článok 5.5 Zmluvy: „Prvé zmluvy z roku 2006 nemali určité body, kde sa dalo v zmysle zmluvy postupovať a novšie zmluvy mali, pri ktorých to bolo možné sa to realizovalo (pozn. navýšenie úrokového rozpätia)“ (str. 4, Zápisnica z pojednávania sp. zn. 11C/21/2017 zo dňa 12.12.2019) a „Presne sa postupovalo podľa toho, aký typ zmluvy, boli zmluvy, ktoré neumožňovali zvýšiť podľa bodu, ktorý bol definovaný (pozn. bodu 5.5), zvyšovalo sa to len tam, kde to zmluva umožňovala“ (str. 5, Zápisnica z pojednávania sp. zn. 11C/25/2017 zo dňa 21.1.2020) a opakovane: „Tie, ktoré to neobsahovali, tak sa to nedalo podľa toho postupovať“ (str. 3, Zápisnica z pojednávania sp. zn. 11C/51/2017 zo dňa 4.2.2020). Zmluvy boli formulárové, predkladané žalovaným, nemenné, spotrebiteľ do nich nemohol zasiahnuť, ovplyvniť ich obsah, to tiež vyplýva z výpovede K. D. v tomto súdnom konaní. Zmluvu si mohli pred podpisom prečítať a skontrolovať správnosť doplnených údajov, to však nemá vplyv na individuálne dojednanie. Spotrebiteľom sú bez pochyby jednotliví vlastníci bytov a nebytových priestorov, nie správca, alebo iný zákonný, prípadne zmluvný zástupca. Okresný súd preklenul nedostatok individuálneho dojednávania spotrebiteľmi cez priebeh „kontraktačného procesu“ medzi zamestnancami banky a zástupcom správcu, čo je neprípustné a nemá oporu v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, hoci v skutočnosti ani „kontraktačný proces“ neprebíhal, bol to len diktát zo strany žalovaného a možnosť zásahu do zmlúv bola iba predstieraná. Ani podpisom zmluvy o výkone správy, prípadne plnomocenstva si spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje postavenie. Okresný súd venoval neskutočne veľa času „kontraktačnému procesu, ktorý prebiehal medzi správcou a bankou, avšak proces dokazovania individuálneho dojednávania, teda či spotrebiteľia mali možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy so zmluvnými ustanoveniami a zároveň mali možnosť ovplyvniť obsah zmluvných ustanovení viedol extrémne nesprávne, v prospech žalovaného, v rozpore s § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že žalovaný ako dodávateľ ani nepreukazoval dohadovanie zmluvných ustanovení so spotrebiteľmi na konkrétnom bytovom dome ku konkrétnej zmluve o termínovanom úvere (dokonca ani nikdy netvrdil, že by komunikoval s o spotrebiteľmi vo všeobecnej rovine) a postavil svoju obranu na komunikácii s bývalým prokuristom žalobcu K. L., okresný súd túto argumentáciu interpretoval extrémne nesprávne a nespravodlivo, ako jasný dôkaz individuálneho dojednávania. Žalovaný nikdy ani netvrdil, že by dodávateľ služby komunikoval priamo s vlastníkmi a neprodukoval o tom žiadny dôkaz, nenavrhol preukazovanie individuálneho dojednávania so spotrebiteľmi, okresný súd viac ako 7 rokov čakal na zamietnutie žaloby z dôvodu individuálneho dojednávania. V odsekoch 43 a 44 odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd vlastnými voľnými úvahami vytvoril procesnú obranu žalovaného v rozpore s platnou legislatívou, procesnými CSP a princípom rovnosti zbraní a samozrejme z prezentovanými dôkazmi. Okresný súd nesprávne vec právne posúdil § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom prípade nemoderuje z dôvodu zákonného zastúpenia správcou spotrebiteľský prvok a postavenie spotrebiteľov, čo okresný súd uvádza ako jeden z hlavných argumentov zamietnutia žaloby. Absolútnu neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky zmysle § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka okresný súd vôbec neposúdil, hoci neplatnosť posudzuje bez návrhu ex officio. Ak je zmluvná podmienka nezrozumiteľná alebo nejasná a ak nejasnosť alebo nezrozumiteľnosť zmluvnej podmienky spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, možno ju vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a nie je potrebné pokračovať v skúmaní ďalších dôvodoch neprijateľnosti. (Matei V 143/2013, Kásler C 26/2013, Van Hove C 96/2014). Požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok stanovená smernicou 93/13 by teda nemala byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska. Podobne rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-96/2014 Jean Claude Van Hove proti CNP Assurances SA uvádza: „Podmienky týkajúce sa hlavného predmetu poisťovnej zmluvy možno považovať za sformulované jasne a zrozumiteľne, ak sú pre spotrebiteľa zrozumiteľné nielen z gramatického hľadiska, ale zároveň transparentne opisujú konkrétne fungovanie poisťového mechanizmu s prihliadnutím na zmluvný rámec, do ktorého patria, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. Pokiaľ to tak nie je, vnútroštátny súd môže posúdiť prípadný klamlivý charakter dotknutej podmienky.“ Obdobný právny názor vyjadril Súdny dvor Európskej únie taktiež napríklad aj v rozsudku vo veci C-143/2013 Bogdan Matei, Ioana Ofelia Matei proti SC Volksbank România SA. Okresný súd chabo vysvetľuje zrozumiteľnosť a určitosť v odseku 46 odôvodnenia napadnutého rozsudku, avšak už ďalej nevysvetľuje, v čom vidí dostatočnosť zrozumiteľnosť a jednoznačnosť ustanovení čl. 5.5 zmluvy. Okresný súd neaplikoval výkladové pravidlá vôbec a postupoval procesne nesprávne, hoci im túto povinnosť vyslovene § 266 ods. 5 Obchodného zákonníka a § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka ukladajú (poukaz na rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 281/2005).

14. Okresný súd neposúdil článok 5.5 s ohľadom jeho neurčitosti a nezrozumiteľnosti (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka), vychádzal z výsluchu K. F. L. z iných súdnych konaní, avšak jeho výpoveď nemá žiadny vplyv na neurčitosť resp. nezrozumiteľnosť článku 5.5. zmluvy. Nedostatok sa snaží okresný súd preklenúť cez tvrdenie, že „akože dohoda“ K. D. a K. L. odstraňuje neurčitosť a nezrozumiteľnosť zmluvy, a tým pádom je ujednanie čl. 5.5. zmluvy zrozumiteľné a určité. Ďalej sa nezaoberal rozporom so zákonom (Občiansky zákonník a zákon o ochrane spotrebiteľa) a s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka) žalovaným predložených neprijateľných zmluvných podmienok. Prvoinštančný súd postupoval v rozpore s platnou legislatívou a judikatúrou SE EÚ (rozsudok RWE Vetrieb“(C-92/11): „na účely posúdenia, či štandardná zmluvná podmienka, ktorou si dodávateľ vyhradí právo meniť poplatky, splňa alebo nespĺňa požiadavky dobrej viery, rovnováhy a transparentnosti stanovené v týchto ustanoveniach, má zásadný význam: či zmluva transparentným spôsobom uvádza dôvod a spôsob zmeny týchto poplatkov, aby spotrebiteľ mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať prípadné zmeny týchto poplatkov. Nedostatok informácií ... v zásade nemožno nahradiť len tým, že spotrebiteľia budú v priebehu realizácie zmluvy v dostatočnom predstihu informovaní o zmene poplatkov a o ich práve zmluvu vypovedať, ak s touto zmenou nesúhlasia, a či spotrebiteľ môže za konkrétnych podmienok skutočne zrealizovať možnosť výpovede“, rozsudok C-26/13: „Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, ako je tá, o ktorú ide vo veci samej, požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne, sa má chápať tak, že stanovuje nielen to, aby dotknutá podmienka bola pre spotrebiteľa gramaticky jasná a zrozumiteľná, ale aj to, aby zmluva jasne vysvetľovala konkrétne fungovanie mechanizmu zmeny cudzej meny, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. Musí byť schopný posúdiť efekt na spotrebiteľa nie zverejniť hospodársky účel pre podnikateľa.“). Článok 5.5 bol neplatný už v čase jeho predloženia dodávateľom správcovi pre rozpor s platným zákonom. Aj napriek skutočnosti, že vôbec nebolo potrebné preukazovať individuálne dojednávanie okresný súd sa neúčelne zaoberal dokazovaním individuálneho dojednávania medzi správcou a žalovaným, pričom sa nezaoberal individuálnym dojednávaním medzi spotrebiteľmi (vlastníkmi bytov a nebytových priestorov) a žalovaným (bankou). Tento medzistupeň okresný súd zjavne opomenul a teda porušil § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

15. Okresný súd sa nezaoberal listinnými dôkazmi žalobcov: zápisnice z pojednávania vedených na Okresnom súde v Trnave vo veci sp. zn. 14C/203/2016, sp. zn. 14C/204/2016, sp. zn. 33C/62/2016. Okresný súd nevykonal dokazovanie a preklenul dokazovanie len listinnými dôkazmi z iných súdnych konaní obsahujúcich výpovede K. D. a K. L., ktoré sú neurčité a vágne. K. D. nemal skutočnú vedomosť a ani nevypovedal ku skutočnostiam, či by spotrebiteľia mali možnosť oboznámiť sa s obsahom zmlúv a aj reálne ovplyvniť jej obsah. K. L. v tomto smere nevypovedal, popísal len, čo vykonával on, ale či informoval pred podpisom vlastníkov ako spotrebiteľov, z jeho výpovedí vyplýva len okrajovo. K. L. vo svojej výpovedi potvrdil, že nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Okresný súd nevykonal dokazovanie listinami vôbec, nakoľko nepostrehol rozdiely uvedené v listinných dôkazoch. Dokazovanie vykonanými výsluchmi trpí zásadnými vadami. Z výsluchu pána D. vyplýva, že zmluvy sa sprísňovali a najjednoduchšie boli v roku 2006, tie ani neobsahovali možnosť zvýšenia úrokového rozpätia, pretože neobsahovali článok 5.5 Zmluvy. Svedok K. D. potvrdil, že boli minimálne tri varianty zmluvy, pričom svedok L. tvrdil, že zmluvy boli rovnaké (str. 3 Zápisnica z pojednávania sp. zn. 11C/21/2017 zo dňa 28.7.2020). Svedok K. D. následne na pojednávaní dňa 28.7.2020 tvrdil, že: „Vždy, keď sa vypracoval nejakým spôsobom nový text úverovej zmluvy, bol klientovi zaslaný na prečítanie, následne sme mali rokovanie, kde sme si vysvetlili všetky náležitosti, zmluva bola detailne prebratá.“ Následne však tieto tvrdenia popiera, keď sám svedok hovorí: „V roku 2008 sa poskytovali ročne desiatky úverov, rokovanie bolo ku každej zmluve, hlavne pri podpise, ak bolo skonštatované, že táto zmluva je taká istá ako včera, predvčerom, minulý týždeň, boli prebraté základné ustanovenia: na čo je úver použitý, účel úveru, výška úveru, úroková sadzba, aký typ úrokovej sadzby, podmienky splácania..., zmluva sa prešla v hlavných bodoch pred každým podpisom.“ (str. 6, Zápisnica z pojednávania sp. zn: 11C/21/2017 zo dňa 28.7.2020). Ak by mal žalovaný dôkazy o pravidelnom zasielaní návrhov zmlúv emailovými správami, nebol by problém ich určite predložiť a žalovaný by ich v rámci procesnej obrany určite predložil. Vzhľadom k tomu, že táto komunikácia neprebíhala, nie je možné o tom predložiť listinné dôkazy. Banka nepredložila ani jednu mailovú správu alebo záznam z rokovania, že by vôbec kontraktálny proces prebiehal, dokonca v tomto smere žalovaný sa ani nevyjadril, že by navrhoval dôkaz a tvrdil, že zmluva bola individuálne dojednaná. Túto skutočnosť popreli samotné protichodné vyjadrenia

K. L. a K. D. v ich svedeckých výpovediach. Ako vyplýva zo samotnej výpovede K. D., na začiatku zmluvy neobsahovali článok 5.5 a postupne sa sprisňovali, zápisnica o výsluchu K. D., takisto aj z výsluchu K. Z..

16. Okresný súd nesprávne posúdil vec podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom prípade nemoderuje z dôvodu zákonného zastúpenia správcom spotrebiteľský prvok a postavenie spotrebiteľov, čo okresný súd uvádza ako jeden z hlavných argumentov zamietnutia žaloby. Zásadný význam má výsluch K. L. v konaní sp. zn. 33C/62/2016 zo dňa 16.6.2022 a K. D. zo dňa 25.4.2022. Podstatné je vyjadrenie zamestnanca banky K. D., že zmluvy boli formulárové, vypracované výlučne bankou na základe úverovej žiadosti, že neexistovala žiadna „individuálne,“ dojednaná vzorová zmluva s Bytovým družstvom so sídlom v Trnave, vždy sa použila aktuálna formulárová zmluva s databázy zmlúv banky, ktorá sa len vyplnila, a nič sa v zmluve meniť nemohlo. Zo zápisnice z konania sp. zn. 14C/204/2016 zo dňa 9.6.2022 (ktorú okresný súd v odôvodnení účelovo zamĺčal), vyplýva že svedok K. D. uviedol (dokonca po oboznámení a nahliadnutí do konkrétnej prejednávanej zmluvy). Zároveň je úplne naivné predpokladať, že by sa pán K. D. ako bývalý zamestnanec žalovaného sám doznával k neplneniu svojich pracovných povinností, teda že si uľahčil svoju prácu a preberal ustanovenia zmluvy len so svojim kamarátom K. L., pričom nemusel chodiť na schôdze a vysvetľovať ustanovenia zmluvy spotrebiteľom, pričom neriešil ani platnosť úverových zmlúv s odkazom na § 14 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z. Zároveň K. L. by sa svojou svedeckou výpoveďou doznával k neplneniu povinností prokuristu vo vzťahu k žalobcovi; asi nebude vypovedať, že nič nečítal a porušoval svoje povinnosti pri udelenej prokúre a doznával sa tak dobrovoľne k porušovaniu povinností pri správe cudzieho majetku voči spotrebiteľom.

17. Nesprávne, resp. vôbec okresný súd nevyhodnotil listinný dôkaz – Zmluvu o termínovanom úvere č. 06/002/2011 zo dňa 13.1.2011, keď si ani nevšimol, že v päte zmluvy sa nachádza označenie formulára: „Dexia – 1566/04/01111_Zmluva o termínovanom úvere pre vlast. Bytov v bytovom dome do 75.000,- EUR“. Je zrejmé, že sa jednalo o formulárovú zmluvu, čo vyplýva aj z výsluchu K. F. L., do ktorej by správca (a toľž nie vlastníci) mohli aktívne zasiahnuť a ovplyvniť jej obsah, dokonca podstatným spôsobom. Už aj z predložených súdnych rozhodnutí je evidentné, že neprijateľná zmluvná podmienka obsiahnutá v článku 5.5 sa používa naprieč celým zmluvným spektrom žalovaného, nielen v zmluvách o termínovanom úvere, ktoré sú predmetom súdnych konaní na okresnom súde, ale aj v iných zmluvách, čo evidentne vyplýva z rozsudkov, ktoré okresný súd cituje. Poukázali na výpoveď K. D., zamestnanca banky ktorý dňa 25.4.2022 v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava sp. zn. 33C/62/2016 potvrdil, že sa jednalo o formulárovú zmluvu, do ktorej či už správca alebo vlastníci nemohli zasiahnuť a zmeny zmluvy boli možné len v častiach zmluvy, ktoré sa týkali podmienok poskytnutia úveru pre ten, ktorý konkrétny bytový dom (vyplnenie formulárovej zmluvy, napr. výška, doba splatnosti, účel, splátka, úrok).

18. Okresný súd nesprávne ustálil dôvody dôvodnosti použitia bodu 5.5 v zmysle argumentácie v odseku 46 odôvodnenia napadnutého rozsudku, nakoľko neexistoval racionálny a zmluvne dojednaný dôvod na zvýšenie úrokového rozpätia a žalovaný pristúpil bezdôvodne a svojvoľne s úmyslom zvýšiť svoj zisk na úkor spotrebiteľov k zvýšeniu úrokového rozpätia, preto považujú skutkové tvrdenia okresného súdu za nesprávne. Poukázali na výpoveď K. D., ktorý poukazuje na rôzne dôvody, resp. príčiny zmeny úrokového rozpätia (nevím z akých dôvodov, dôvodmi sú zmena ratingu, zmena rizika klienta, pokles EURIBOR, sankcia za neplnenie povinností žalobcu, rozhodla úverová komisia na centrále), teda sám „tápa“ v dôvodoch, pre ktoré banka pristúpila k zvýšeniu úrokového rozpätia. Dôvodom zvýšenia úrokového rozpätia neboli dôvody na strane žalobcov, ale na strane žalovaného. Neboli splnené zmluvné podmienky podľa čl. 5.5 zmluvy na zvýšenie úrokového rozpätia (ak by dojednanie bolo platné), pretože skutočné dôvody zvýšenia úrokového rozpätia a úmysel žalovaného podrobne vysvetlil K. D. na výsluchu dňa 4.4.2020 (str. 3, Zápisnica z pojednávania sp.. zn: 11C/51/2017): „V roku 2008 došlo k finančnej kríze, ročný EURIBOR mal hodnotu 4,8 až 5 %, finančná kríza spôsobila, že sa dalo predpokladať, že EURIBOR bude rýchlym tempom klesať, dokonca, že dosiahne mínusové hodnoty, preto Výbor (pozn. centrála banky), aby predišiel problémom s poklesom EURIBOR, nás poveril, aby sme so všetkými klientami, ktorí majú úrokovú zložku variabilnú začali rokovať. Tak isto bolo realizované rokovanie s predstaviteľmi Bytového družstva, kde sme danú problematiku predstavili, ale k dohode neprišlo, pretože dohoda bola nutná, aby sa mohla zmeniť úroková sadzba, musel byť uzavretý dodatok, nedalo sa to spraviť jednostranne zo strany banky. Jednomesačný EURIBOR bol najlacnejší, ročný najdrahší. Prokurista (pozn. pán L.) nesúhlasil podpísať niečo, čo mu o 3 % zvýši úrokovú sadzbu. Klient nesúhlasil. Išlo sa ďalej. Po 2-3 rokoch došlo k tomu, čo som povedal na začiatku (pozn. k zvýšeniu úrokového rozpätia)“. Túto skutočnosť potvrdil aj K. L., ktorý vo svojich výpovediach opakovane

uviedol, že dôvodom zmeny úrokového rozpätia bolo zníženie sadzby EURIBOR a jeho dorovnanie podľa požiadaviek nového akcionára v priebehu roka 2012.

19. Nesprávne, resp. vôbec okresný súd nevyhodnotil listinný dôkaz: Odpoveď NBS zo dňa 5.10.2021. Okresný súd nezaujímal ani právny názor NBS, ktorá svoj postoj jasne definovala vo svojich predchádzajúcich stanoviskách, ako aj v Odpovedi NBS zo dňa 5.10.2021, pričom táto úloha prislúcha NBS ako najvyššiemu kontrolnému orgánu nad bankovým trhom v zmysle § 23 zákona č. 129/2010 Z.z. a v zmysle zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Okresný súd list NBS nemohol vykonať ako dôkaz. Národná banka Slovenska vo svojom liste zo dňa 28.4.2015 (číslo: OFS – 885/2016), ktorý je založený v súdnom spise spolu so samotnou žalobou, „za účelom získania objektívnych informácií pri prešetrovaní podania si Národná banka Slovenska od Prima Banka Slovensko, a.s. vyžiadala stanovisko k predmetnej veci.“ Žalovaná v stanovisku zo dňa 17.3.2016 sa odvolala na svoje predchádzajúce stanoviská, ktoré Národnej banke Slovenska poskytla v súvislosti s vyšetrovaním zmluvy o termínovanom úvere číslo 06/08 7/10 uzavretej dňa 19. 8. 2010, ktorú Národná banka Slovenska prešetrovala v rámci predchádzajúceho podnetu, žalovaný v stanovisku uviedol, že „prehodnotila riziko klienta z dôvodu porušenia záväzkov zo zmlúv o termínovanom úvere (vymenované všetky čísla úverových zmlúv, vrátane zmluvy, ktorá je predmetom tohto konania).“ „Na základe nedodania správy o činnosti správcu bytového domu, vyúčtovanie použitia fondu prevádzky údržby a opráv bytového domu a špecifikácie objemu pohľadávok a záväzkov vzniknutých v súvislosti s vlastníctvom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome alebo vzniknutých v súvislosti so správou bytového domu, žalovaný ako banka posúdila mieru rizika ako zvýšenú“ Nepredložením uvedených dokumentov sa zvýšilo riziko banky a preto banka podľa svojich slov bola nútená použiť postup podľa bodu 5.5 jednotlivých zmlúv na základe tejto skutočnosti banka považuje svoj postup za správny a nevidí dôvod na prehodnocovanie svojho postupu.“ Na základe vyjadrenia samotného žalovaného, jediným dôvodom pre zvýšenie úrokového rozpätia bolo „prehodnotenie rizika klienta z dôvodu porušenia záväzkov zo zmlúv o termínovanom úvere“, čo nie je zmluvne dojednaný dôvod v zmysle čl. 5.5. Okresný súd v odseku 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku konštatoval, že „Stanovisko NBS zo dňa 28.04.2015 nie je pre súd záväzné, okrem toho sa v ňom žiadnym spôsobom NBS nevyjadruje k samotnému bodu 5.5. zmluvy o úvere, ale iba k bodu 12.1.1.1. (uplatnenie sankčného zvýšenia), na základe, ktorého však k zvýšeniu úrokového rozpätia v prejednávanej veci neprišlo.“ NBS teda posudzovala článok 5.5 zmluvy v kontexte s bodom 12.1.1.1., pretože sám žalovaný v správnom konaní pred NBS tvrdil, že zvýšila úrokové rozpätie z dôvodu porušenia povinností správcu zakladať výkazy (čo nie je dôvod podľa 5.5), čo okresný súd z listinných dôkazov ani nezistil a opieral sa o dôvody oprávnenosti zmeny úrokového rozpätia vyplývajúce z výsluchov svedka K. D., ktorý tvrdil úplne niečo iné ako žalovaný pred NBS (odsek 46 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Okresný súd poukázal na rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 21C/30/2017 zo dňa 2.12.2021, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/22/2022 (konkrétne odsek 65). Okresný súd vyslovene ospravedlňuje žalovaného bez akejkoľvek opory v skutkových tvrdeniach žalovaného vychádzajúc len z rôznych výpovedí K. D., pričom tento zamestnanec nebol členom úverovej komisie a ani sa nikdy nezúčastnil jej zasadnutia, čo vyplýva zo zápisníc (dôkazov). Ani žalovaný a ani okresný súd nedefinoval, o koľko percent a za akej situácie môže dôjsť k zvýšeniu úrokového rozpätia. Zároveň zmätočne spája a pletie EURIBOR (na ktorý nemá žalovaný dosah) a zmenu úrokového rozpätia, ktoré žalovaný jednostranným úkonom zmenil, pričom v zmysle čl. 5.5 nebol parameter zmeny EURIBOR, ten bol dohodnutý revizibilne, teda automaticky podliehal zmene. Riziko splácania úverov bytových domov a ani návratnosť úveru neboli žiadnym spôsobom preukázané, vychádzajú iba z tvrdenia okresného súdu, ktoré nebolo ničím podložené a neboli zmluvne dojednaným dôvodom v zmysle čl. 5.5 zmluvy. Samotné výpovede K. D. sú v tomto ohľade rozporuplné.

20. V žalobe žalobcovia uviedli, že žalovaný adresoval žalobcom Potvrdenie o zvýšení úrokového rozpätia (na žiadosť žalobcu). Žalovaný vôbec neoznámil zvýšenie úrokového rozpätia ani spotrebiteľom a ani správcovi. Až na základe písomnej žiadosti správcu zo dňa 20.8.2015 žalovaný listom (bez uvedenia dátumu a za poplatok podľa sadzobníka) oznámil zmenu zo dňa 20.9.2012 (späťne viac ako 3 roky) niekedy po auguste 2015, pričom oznámenie nespĺňa ani základné náležitosti (nie je evidentná ani zmena úrokového rozpätia) oznámenia. V súdnom konaní bola doložená aj samotná Žiadosť správcu zo dňa 20.8.2015, nakoľko žalovaný začal túto skutočnosť spochybňovať vo svojom vyjadrení zo dňa 15.2.2021 (odsek 8 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

21. Okresný súd vykonával svojou činnosťou procesnú obranu žalovaného, ktorá viedla k porušeniu princípu „rovnosti zbraní“, nakoľko neplatnosti čl. 5.5 z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa ani nevenoval. V konečnom dôsledku sa venoval zneniu čl. 5.5 z hľadiska jeho určitosti a zrozumiteľnosti, ale podrobne hľadal dôvody a skúmal kontraktálny proces (aj bez návrhu žalovaného, bez predloženia jedného relevantného listinného dôkazu), pričom stačilo zodpovedať právnu otázku, či je vôbec platné v zmysle § 39, resp. postupovať podľa § 53a a 53d Občianskeho zákonníka. Okresný súd neaplikoval správne ustanovenie § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy), a nezaoberal sa skúmaním zákonných predpokladov individuálneho dojednaní ustanovených zákonom, teda či mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy s jej obsahom a či mal spotrebiteľ možnosť aj reálne ovplyvniť jej obsah. Na procesný úkon žalobcov urobený ich právnym zástupcom v podaní doručenom súdu dňa 10.11.2022 okresný súd neprihliadal (odsek 54 odôvodnenia napadnutého rozsudku), berúc na zreteľ princíp rovnosti sporových strán a sudcovskú koncentráciu konania, ktorej účelom je zabrániť zdržiavaniu sporu neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Neprihliadol na procesný úkon, hoci prvé pojednávanie vo veci bolo nariadené až 15.11.2022, teda žalobcovia uskutočnili procesný úkon pred prvým pojednávaním vo veci. V rámci prednesov boli dňa 15.11.2022 argumenty uvedené v procesnom úkone doručenom dňa 10.11.2022 aj tak zopakované, avšak na tieto už okresný súd mal prihliadať, nakoľko neobsahovali novoty, ale len poukazoval na List žalovanej „Potvrdenie údajov“ bez dátumu doručení okresnému súdu spolu so žalobou dňa 30.06.2016 a právnu kvalifikáciu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, všetky dôkazy ako „Štandardná európska informácia o spotrebiteľskom úvere“ boli doručené so žalobou dňa 30.06.2016. Prvé pojednávanie okresný súd uskutočnil po 6 rokoch a sám potom zakazuje účastníkovi zastupujúcemu spotrebiteľov reagovať na procesné úkony žalovaného, ktoré okresný súd v celom rozsahu pripustil, hoci žalobca musel reagovať na procesné úkony žalovaného. Aj napriek tomu, že sa jedná o spotrebiteľské konanie (§ 290 CSP), pričom sa vzťahuje na § 296 CSP, a napriek poučeniu na pojednávaní dňa 16.5.2023, okresný súd neprihliadol na procesný úkon, ktorý žiadnym spôsobom nemaril, nespomaľoval priebeh pojednávaní, nakoľko má za to, že zabraňuje zdržiavaniu sporu neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Následne sa uskutočnilo pojednávanie dňa 14.2.2023, bez účasti právnych zástupcov a následne sa uskutočnilo ešte pojednávanie 16.5.2023, kde súd poučil strany súdneho konania o koncentracii konania v zmysle § 154 CSP. Okresný súd prihliadal však na všetky podania žalovaného (podanie zo dňa 13.1.2023 a zo dňa 15.2.2021), tým zreteľne porušil princíp rovnosti zbraní, napriek tomu, že podanie žalovaného bolo doručené až po podaní žalobcu uskutočnenému dňa 10.11.2022 pred prvým pojednávaním, pričom žalovaný uskutočnil procesný úkon až 15.1.2023. Okresný súd nespomína procesný úkon žalobcu, ktorým dňa 9.5.2023 žalobcovia doložili aktuálnu judikatúru (tri uznesenia Krajského súdu v Trnave), ktoré zaujali opačný právny názor na vec.

22. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vedne správny, navrhuje ho potvrdiť. Nesúhlasí s námietkami žalobcov, že okresný súd sa nevenoval neprijateľnosti zmluvnej podmienky v čl. 5.5 zmluvy o úvere, ani jej určitosti a zrozumiteľnosti a porušil rovnosť zbraní, že neaplikoval § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že sa nezaoberal rozsudkom NS SR sp. zn. 6Cdo 127/2017 zo dňa 30.1.2019, uznesením ÚS SR sp. zn. III. ÚS 124/2020, rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2020, že neaplikoval § 53d Občianskeho zákonníka, že aplikoval sudcovskú koncentráciu konania na nové skutkové tvrdenia žalobcu, sa okresný súd v rozsudku dostatočne vysporiadal (v odsekoch 26 až 46). Prvoinštančný súd neporušil rovnosť zbraní a spor rozhodol zákonne, na základe riadne vykonaných dôkazov a relevantnej právnej úpravy. Správne neprihliadol na skutkové tvrdenia právneho zástupcu žalobcov, ku ktorým uplatnil koncentráciu konania a jej aplikáciu riadne vysvetlil v odsekoch 48 až 54 rozsudku. Jednoznačne zdôvodnil, prečo sa nezaoberal názormi Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR v sporoch, ktoré sa týkajú iného typu zmlúv o úvere a neobsahujú ustanovenie čl. 5.5 v prejednávanej veci. V danej veci nemožno prihliadať na rozsudok Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2020, ktorý vychádza z inej skutkovej a dôkaznej situácie. Vzhľadom na počet potvrdzujúcich rozhodnutí Krajského súdu v Trnave (sp. zn. 24CoCsp/22/2022, 23CoCsp/57/2021, 24Co/90/2020, 25Co/8/2021, 9Co/104/2020), ktoré aprobovali záver prvoinštančného súdu, že čl. 5.5 zmluvy o úvere nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, možno tieto považovať za ustálenú rozhodovaciu prax a rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2020 zo dňa 24.11.2021 za nedôvodný odklon od tejto praxe. Ak okresný súd dospel k záveru, že sporné ustanovenie nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože bolo individuálne dojednané a v čase uzavretia zmluvy ho strany zmluvy považovali za určité a zrozumiteľné (čo potvrdil svedok K. F. L., bývalý zamestnanec správcu), nie je daný základ nároku. Žalobcovia ako nesprávne skutkové zistenia (v spojení s nesprávnym právnym posúdením)

namietajú, že: a) zmluva o terminovanom úvere nebola individuálne dojednaná, b) okresný súd nevyhodnotil ako dôkaz zmluvu o úvere, c) okresný súd nesprávne ustálil dôvody použitia čl. 5.5 zmluvy o úvere, d) okresný súd nevyhodnotil ako dôkaz Odpoveď NBS na list zo dňa 5.10.2021. Žalobcovia namietajú, že banka nepredložila žiaden relevantný dôkaz o priebehu kontraktácie. Tvrdenia žalobcu však nemajú oporu v zistenom skutkovom stave. Bývalý zamestnanec správcu potvrdil, že ako zástupca vlastníkov bytov mal možnosť zmluvu pripomienkovať, pripomienkoval ju jeho právnik a na obsahu zmluvy sa dohodli. Nepredloženie písomných dôkazov o priebehu kontraktáčného procesu neznamena, že kontraktácia nebola preukázaná, keďže jej priebeh preukazujú výpovede jej účastníkov. Pre individuálnu dohodu stačí potvrdenie skutočnosti, že správca reálne zasiahol do zmluvných rokovaní a mohol ovplyvniť obsah zmluvy. Z výsluchov vyplýva, že žalobcovia mali možnosť ovplyvniť obsah všetkých ustanovení, ale neurobili tak v dôsledku snahy o konsenzus s bankou. Ak táto možnosť bola jednoznačne potvrdená svedeckými výpoveďami, okresný súd správne považoval zmluvu a jej jednotlivé ustanovenia za individuálne dojednané. Tvrdenie žalobcu o tom, že nevykonal zmluvu o úvere ako dôkaz, pretože si nevšimol jej označenie nie je dôvodné ani podložené konkrétnou skutočnosťou. Okresný súd vykonal dôkaz touto listinou, ktorá bola súčasťou súdneho spisu v súlade s § 204 CSP. Žalobcovia tvrdia, že okresný súd nesprávne ustálil dôvod použitia čl. 5.5 zmluvy o úvere. Ide o nové tvrdenia, na ktoré nemohol prvoinštančný súd ani žalovaný doposiaľ reagovať. Podľa názoru žalovaného je odôvodnenie rozsudku v odseku 46 vecne správne a vychádza z výpovede K. B. D., ktorý vysvetlil, že dôvodom zvýšenia úrokového rozpätia bolo riadenie zmeny rizika klientov v dôsledku zmeny sadzby EURIBOR ako aj zmena štruktúry vlastníkov bytov, ktorá ovplyvnila posudzovanie kreditného rizika bytového domu. Iné dôvody sú maximálne dohadmi právneho zástupcu žalobcov, ku ktorým v spore nepredložil žiadne dôkazy. Okresný súd vykonal dokazovanie listu Odpoveď NBS na list zo dňa 5.10.2021 v súlade s § 204 CSP. Zmluvná podmienka v čl. 5.5 sa údajne netýka predmetu alebo ceny plnenia v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v čase uzavretia zmluvy), ale jednostrannej možnosti jej zmeny dodávateľom. Žalovaný považuje záver súdu prvej inštancie za správny. V spore bolo jednoznačne preukázané, že zmluva vrátane neprijateľnej podmienky bola medzi správcou a bankou individuálne dojednaná. Preto nemožno prihliadnuť ani na rozhodnutie o tom, že čl. 5.5 bol vyhlásený za neprijateľnú zmluvnú podmienku v rozsudku Okresného súdu Piešťany sp. zn. 14C/21/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/90/2020, kde sa takáto skutočnosť nepreukázala. Žalobcovia pri prezentovanom právnom posúdení nesprávne aplikuje nielen § 53 Občianskeho zákonníka, ale aj európsku právnu úpravu. Z oboch totiž jednoznačne vyplýva, že individuálne dojednanie je rozhodujúce vždy, a to aj v prípade, ak ide o jednu z neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré obsahuje § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie totiž implementuje iba príkladmo uvedený výpočet s tým, že v prípade individuálneho dojednaní sa tejto článok neaplikuje (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a čl. 3 ods. 1 smernice 93/13/EHS). Okresný súd nemôže prihliadať ani na rozhodnutia v iných sporoch (rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo 127/2017 a ďalšie) z dôvodu, že čl. 5.5 zmluvy o terminovanom úvere je odlišný od týchto ustanovení a bol uzavretý za iných okolností, na čo poukazoval žalovaný v spore. Žalobca nerozlišuje, že čl. 4.6 zmluvy o úvere (ktorý uvádza ako príklad) bol dohodnutý v zmluve o úvere na bývanie, uzavretej medzi fyzickými osobami - spotrebiteľmi, ktorí neboli pri uzavretí zmluvy zastúpení správcou ani iným kvalifikovaným subjektom. Práve zastúpenie kvalifikovaným subjektom (správcou) vytvára podstatné rozdiely pri okolnostiach uzavretia spornej zmluvy. Súd v tomto prípade nemohol skúmať, ako by obsah zmluvy interpretoval „neskúsený“ spotrebiteľ, ale ako by ho interpretoval skúsený a odborne spôsobilý správca, teda profesionál. Na tom nič nemení ani § 54 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka. V spore sa preukázalo, že správca, ako zástupca spotrebiteľov, mal možnosť zasiahnuť do obsahu zmluvy z pozície zástupcu množstva klientov. Aj zákon o spotrebiteľských úveroch pritom vlastníkov bytov ako dlžníkov chráni v menšom rozsahu, keďže ochranu spotrebiteľov v kontraktáčnom procese má zabezpečiť odborne spôsobilý správca. Znenia čl. 4.6 a čl. 5.5 úverových zmlúv nie sú totožné ustanovenia. Je medzi nimi rozdiel napríklad aj v dôvode zmeny úrokovej sadzby (ktorý môže navyše súvisieť aj so zmenou ratingu klienta). Je preto zrejmé, že uvedené rozhodnutia aplikovať nemožno. Vecne nesprávna je námietka, že žalovaný mal kontrahovať zmluvu so spotrebiteľmi. Na tento úkon však vlastníci bytov splnomocnili správcu a sami zmluvu nekontrahovali. Vzhľadom na platnú právnu úpravu BytZ v čase uzavretia zmluvy nemal žalovaný takú možnosť ani povinnosť. V tomto čase sa pritom úverová zmluva uzavretá so správcou bytov pri výkone jeho činnosti nepovažovala za spotrebiteľskú zmluvu ani za zmluvu, v ktorej možno určovať neprijateľné zmluvné podmienky. Na žalovaného (banku) sa v zmysle vnútroštátneho práva nevzťahovali žiadne osobitné informačné povinnosti, osobitne nie voči spotrebiteľom (vlastníkom bytov), keďže ich v kontraktácii zastupoval správca a nevzťahovalo sa na ňu ani odporúčanie Komisie z roku 2019. Zo svedeckých výpovedí pritom celkom jednoznačne vyplývalo,

že K. B. D. ako zamestnanec banky vysvetlil žalovanému všetky neurčité ustanovenia a oboznámil ho aj so spôsobom úročenia. Banka preto venovala kontraktácii a vysvetleniu zmluvných podmienok pomerne veľký dôraz (osobitne ak nemala žiadnu právnu povinnosť spisovať akékoľvek dokumenty o poučení strany a pod. ako je to v súčasnosti). Ak kontraktačný proces v danom prípade bol vedený správcom z titulu jeho oprávnenia vyplývajúceho z cit. ust. § 8b ods. 1 ZoVB ako zákonným zástupcom spotrebiteľov, je tým naplnená požiadavka individuálneho dojednaní zmluvy so spotrebiteľmi. Správca totiž konal samostatne v mene vlastníkov a na ich účet. Oboznámenie vlastníkov správcom o obsahu návrhu zmluvy o úvere je potom vnútornou otázkou ich vzájomného vzťahu, dojednaní a zvyklostí, bez vplyvu na kompetenciu správcu navonok konať v mene a na účet vlastníkov samostatne. Správca v tomto procese nie je treťou osobou, ale priamym zákonným zástupcom spotrebiteľov. Z uvedeného potom vyplýva záver, že v danom prípade jednotliví vlastníci bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome, v kontraktačnom procese v súlade so zákonom zastúpení svojim zákonným zástupcom (správcom), ktorý konal v ich mene a na ich účet, ako spotrebiteľia mali potom oboznámiť sa pred podpisom zmluvy so zmluvnými ustanoveniami a zároveň mali možnosť ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Individuálne dojednanie spotrebiteľskej zmluvy správcom, ako zákonným zástupcom vlastníkov bytov a nebytových priestorov, napĺňa požiadavku individuálneho dojednaní zmluvy so spotrebiteľmi bez ohľadu na to, či správca konajúci v mene a na účet vlastníkov týchto v priebehu kontraktačného procesu, o obsahu zmluvy a jej zmluvných podmienkach pred jej podpisom informoval, prípadne ich inak do kontraktačného procesu zainteresoval (záver je prevzatý z ods. 64 – 66 a 69 rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/22/2022). Žalobcovia sa domáhajú predloženia takých dôkazov, ktoré neexistujú, a to s absurdným tvrdením, že ak by ich žalovaný mal k dispozícii, predložil by ich. Ide o údajnú e-mailovú komunikáciu právneho predchodcu žalovaného z rokov 2006 - 2010 (ktorú nebol povinný archivovať), resp. žalobca špekulatívne rozširuje skutkové skúmanie od obdobia roku 2003 a skôr. Ak by sa však preukázali jeho skutkové tvrdenia, že zmluva bola kontrahovaná so žalovaným podnikajúcim pod názvom Prvá komunálna banka, a.s. (čo odmietame), na kontraktačný proces sa vôbec nevzťahovali ustanovenia § 52 a nasl. spotrebiteľských zmluvách, pretože takáto úprava v danom čase v SR neexistovala. Žalobca ako dôkaz nepredložil údajne kontrahovaný vzor zmluvy spreď roku 2006, preto je nutné považovať jeho tvrdenie za nepreukázanú domnienku. Nemožno sa stotožniť ani s argumentom, že okresný súd nesprávne ustálil dôvody použitia čl. 5.5 zmluvy o úvere. Námieta, že okresný súd nesprávne ustálil dôvody použitia tohto článku nebola prezentovaná žalobcom počas sporu a je v rozpore s jeho procesnou obranou. Dôvod aktivácie pritom vyplýva z oznámenia žalobcu o zvýšení úrokového rozpätia, z písomnej komunikácie so stranami aj zo svedeckej výpovede K. B. D. a bola ním zmena ratingu klienta (ako súd správne konštatuje). Sporné ustanovenie nie je rovnaké ako zmluvná podmienka posudzovaná súdmi v rozsudku NS SR sp. zn. 6Cdo 127/2017, spolu s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 124/2020. Článok 5.5 zmluvy o terminovanom úvere doposiaľ nebol v prípade preukázania, že ustanovenie bolo individuálne dojednané, vyhlásený za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením žalobcu, že čl. 5.5 zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. i), j) Občianskeho zákonníka. Aplikácia § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy preto, že dôvod zmeny úrokovej sadzby (zmena ratingu klienta) bol medzi stranami individuálne dohodnutý v zmluve a toto ustanovenie sa aplikuje na iné prípady zmeny zmluvy ako je zmena ceny plnenia, ktorú rieši špecificky § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka. Nesprávny je aj právny záver žalobcov, že vo veci možno aplikovať § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka, keďže ako súd prvej inštancie správne uvádza, predmetom sporu je zmena úrokovej sadzby. Tá je navyše sčasti determinovaná indexom, na ktorý vplýva vývoj indexu EURIBOR, ktorý nie je určovaný žalovaným, ale Európskou centrálnou bankou. V konkrétnom prípade tak treba aplikovať § 53 ods. 16 písm. a) Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa ustanovenie § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka o neprijateľných podmienkach nepoužije na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je obchod s finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv. V spore sa celkom jednoznačne preukázalo, že čl. 5.5 zmluvy o terminovanom úvere nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou s poukazom na § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Bolo preukázané, že ustanovenie je individuálne dojednané a aj to, že k zvýšeniu úrokovej sadzby došlo z dôvodu zmeny ratingu klienta (ako to bolo medzi stranami dohodnuté). V čase uzavretia zmluvy aj v čase zvýšenia úrokovej sadzby ho správca považoval za určité a zrozumiteľné, nepreukázal sa ani jeho rozpor so zákonom a s dobrými mravmi. Preukázalo sa však, že žalobcovia (vlastníci bytov), ktorí majú mať postavenie spotrebiteľov, do kontraktačného procesu vôbec nevstupovali. Vo vzťahu k námietke neurčitosti a nezrozumiteľnosti je aj z odôvodnenia rozsudku zřejmé, že ju okresný súd považoval za relevantnú. Preto vykonal dokazovanie zápisnicami o výsluchoch svedkov F. L. a B. D., ktorí konali za

strany pri podpise zmluvy. Obaja svedkovia potvrdili, že správca, ako zákonný zástupca vlastníkov bytov, mal možnosť zmluvu pripomenkovať a pýtať sa na obsah zmluvy a to, že ustanovenia v čase podpisu za určité nepovažoval. V konkrétnom prípade tak súd nemal dôvod sám nahrádzať vôľu strán výkladom a skúmaním, či je alebo nie je ustanovenie určité, keďže určitosť a zrozumiteľnosť ustanovení zmluvy v čase jej podpisu bola potvrdená samotnými zmluvnými stranami.

23. Odvolací súd konštatuje, že z obsahu spisu vyplýva, že uznesením č. k. 14C/186/2016-448 zo dňa 3.8.2021 (právoplatné dňa 19.8.2021) súd prvej inštancie rozhodol II. výrokom, že namiesto žalobkyne 1. (C. D. zomr. XX.XX.XXXX – pozn. odvolacieho súdu) pokračuje v konaní s dedičom žalobkyne 1. A. A., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXX, K.. výrokom, že namiesto žalobkyne 3. (L. J., zomr. XX.X.XXXX – pozn. odvolacieho súdu) pokračuje v konaní s dedičmi žalobkyne 3.: D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., I. J., nar. XX.X.XXXX, bytom A. R. J. XXX/XX, H., K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., IV. výrokom, že namiesto žalobcu 3. (I. P., zomr. X.XX.XXXX – pozn. odvolacieho súdu) pokračuje v konaní s dedičom žalobcu 8.: E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., V. výrokom, že namiesto žalobcu 35. (E. J., zomr. XX.X.XXXX – pozn. odvolacieho súdu) pokračuje v konaní s dedičmi žalobcu 35.: Y. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. B. G. R. XXX, O. T., A. J., nar. X.XX.XXXX, bytom A. R. J. XXX/XX, H., VI. výrokom, že namiesto žalobkyne 36. (A. J., zomr. X.XX.XXXX – pozn. odvolacieho súdu) pokračuje v konaní s dedičmi žalobkyne 36.: A. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., Y. N., nar. XX.X.XXXX, bytom J. B. G. R. XXX, Česká republika, A. J., nar. X.XX.XXXX, bytom A. R. J. XXX/XX, H..

24. S poukazom na obsah záhlavia napadnutého rozsudku odvolací súd poukazuje na to, že uznesenie okresného súdu označené v odseku 23, ktorým bolo rozhodnuté už dňa 19.8.2021 o právnom nástupníctve v žalobe označených žalobcov: 1. (C. D.), 3. (L. J.), 8. (I. P.), 35. (E. J.), 36. (A. J.) sa nepremietlo do záhlavia napadnutého rozsudku, a to v označení žalobcov. Uvedenú zrejmu nesprávnosť bolo potrebné zohľadniť pri preskúmaní napadnutého rozsudku, pričom právnych nástupcov žalobcov v zmysle uznesenia okresného súdu č. k. 14C/186/2016-448 zo dňa 3.8.2021 odvolací súd uviedol už v záhlaví svojho rozhodnutia, pričom uvedené ovplyvnilo aj číselné poradové označenie jednotlivých žalobcov v záhlaví. Zároveň číselné označenie jednotlivých žalobcov ovplyvnilo aj to, že okresný súd nedôvodne zahrnul medzi žalobcov I. P. (ako žalobcu 8.), zomr. X.XX.XXXX, ktorého právnu nástupkyňou sa stala E. C., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H. (v konaní už aj predtým označená ako žalobkyňa 7.).

25. Zároveň podľa odvolacieho súdu zo záhlavia napadnutého rozsudku vyplýva, že identická fyzická osoba B. A. nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H. je označená ako strana sporu na strane žalobcu pod poradovým číslom 44. a aj pod poradovým číslom 46. Uvedené však nemá žiadnu oporu v Civilnom sporovom poriadku, ktorý podľa § 60, rozlišuje strany sporu ako žalobca a žalovaný. Odvolací súd má za to, že už raz riadne označená strana sporu (v danej veci na strane žalobcu) nemôže byť označená dvakrát ako subjekt na strane žalobcu (a ani žalovaného). Aj táto skutočnosť ovplyvnila poradové čísla jednotlivých žalobcov pri rozhodovaní odvolacieho súdu a označení poradových čísel jednotlivých žalobcov (teda odvolací súd pod poradovým číslom žalobcu 46. už neuviedol ako žalobkyňu B. A. nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H.), ktorá už v konaní vystupuje ako žalobkyňa 44.

26. Odvolací súd lustráciou v Registri obyvateľov SR zistil, že žalobkyňa A. G., nar. X.X.XXXX, bytom B. O. XX, (označená ako žalobkyňa 12.) zmenila priezvisko na N. G., pričom uvedené už odvolací súd zohľadnil v záhlaví svojho rozhodnutia.

27. Odvolací súd tiež lustráciou v Registri obyvateľov SR a dopytom na Okresný úrad Piešťany, katastrálny odbor zistil, že u žalobcu označeného v žalobe (pod poradovým číslom 11.) Q. G., nar. X.X.XXXX, bytom S. X. XXXXX XXX/XX, H., došlo k zrejmej nesprávosti v uvedení dátumu jeho narodenia, keď správne mal byť uvedený dátum narodenia XX.XX.XXXX. A uvedené už odvolací súd aj zohľadnil v označení tohto žalobcu v záhlaví svojho rozhodnutia.

28. Odvolací súd lustráciou v Registri obyvateľov SR zistil, že žalobca 43. (zjavne aj identicky označený žalobca 47., keď aj v žalobe označený nesprávnym dátumom narodenia XX.X.XXXX, správne XX.X.XXXX, ako pôvodne aj v žalobe označený žalobca 43.) W. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H., zomrel dňa X.X.XXXX (t. j. po vydaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie). Uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 33D/93/2023, Dnot 155/2023-221 zo dňa 11.12.2023

(právoplatným dňom 11.12.2023) bola schválená dohoda jeho dedičov o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej o.i. nehnuteľnosti v kat. úz. H., v obci H., okres B., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX ako byt č. XX na 6. poschodí vo vchode G. X. A. X bytového domu č. súp. XXX, na parc. č. 2269, na G. X. A. O. X, vrátane spoluvlastníckeho podielu 7562/251032-in na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a pozemku patriace poručiteľovi v 1, nadobudla do vlastníctva B. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H.. Zároveň nehnuteľnosti v kat. úz. H., v obci H., okres B., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX ako byt č. XX na 6. poschodí vo vchode G. X. A. X bytového domu č. súp. XXX, na parc. č. 2269, na G. X. A. O. X, vrátane spoluvlastníckeho podielu 2605/251032-in na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a pozemku patriace poručiteľovi v 1/2, nadobudla do vlastníctva B. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H.. B. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H. je ako výlučná vlastníčka (1/1) ostatne uvedených nehnuteľností (byt č. 32 a byt č. 30) zapísaná aj na aktuálnom LV č. XXXX pre k. ú H..

29. Podľa § 63 ods. 1 a ods. 2 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

30. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

31. Vzhľadom k tomu, že strata právnej subjektivity žalobcu 43. W. A. nastala v priebehu odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol, že v konaní sa pokračuje s jeho dedičkou ako právnu nástupkyňou, a to B. A., ktorá už aj doposiaľ bola v tomto konaní stranou ako žalobkyňa 44. (nedôvodne aj žalobkyňou 46. čo vyplýva aj z odseku 25). Právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto časti sa namiesto žalobcu 43. W. A., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom G. X. XXXX XXX/X, H., stane žalobkyňa B. A., nar. XX.X.XXXX, bytom G. X. XXXX XXX/X, H. (ktorá bola doposiaľ žalobkyňou 44. aj žalobkyňou 46.).

32. Podľa § 65 ods. 1 CSP právny nástupca podľa § 63 a 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu.

33. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania žalobcov (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

34. Uznesením č. k. 14C/186/2016-306 zo dňa 3.2.2021 okresný súd pripustil zmenu žaloby tak, že: „Žalovaná je povinná do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku zaplatiť žalobcom sumu 346,14 eur s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 203,79 eura od 27.06.2016 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 142,35 eur odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu na zmenu žaloby žalovanej do zaplatenia. Žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.“ (Návrh na zmenu strany sporu na strane žalobcov súd zamietol s odkazom na nález Ústavného súdu SR z 20. februára 2020 sp. zn. II. ÚS 302/2019).

35. Uznesením č. k. 14C/186/2016-225 zo dňa 13.9.2019 okresný súd I. výrokom konanie zastavil (dôvodne vznesená námietka žalovaného v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP), II. výrokom žalovanému priznal voči žalobcom v 1. až 61. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, III. výrokom vyhovel sťažnosti žalovaného a zrušil uznesenie Okresného súdu Piešťany č. k. 14C/186/2016-147 zo dňa 24.7.2017.

36. Odvolací súd uznesením č. k. 23Co/180/2019-294 zo dňa 30.9.2020 (prvým v poradí) uznesenie súdu prvej inštancie (označené v odseku 35) v napadnutej časti o zastavení konania a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a vec mu vrátil v zrušenej časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Predmetom prieskumu odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým I. výrokom žalobu zamietol (o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 346,14 eur s príslušenstvom, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 203,79 eur od 27.6.2016 do zaplatenia, zo sumy 142,35 eur odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu na zmenu žaloby žalovanej do zaplatenia), II. výrokom žalovanému priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

38. Po predložení veci odvolaciemu súdu odvolací súd lustráciou v Registri obyvateľov SR zistil, že žalobkyňa 7. (E. P.) zomrela dňa XX.XX.XXXX, žalobkyňa 20. (E. K.) zomrela dňa XX.XX.XXXX, žalobkyňa 59. (I. R.) zomrela dňa X.X.XXXX, žalobca 60. (B. R.) zomrel dňa X.X.XXXX. Z obsahu spisu teda vyplýva, že žalobcovia: E. P. E. K., I. R., B. R. zomreli po začatí konania, avšak ešte pred vydaním napadnutého rozsudku. Čo znamená, že v priebehu konania došlo k strate ich procesnej subjektivity (teda k úmrtiu žalobcov E. P., E. K., I. R., B. R.) a súd prvej inštancie v čase vydania napadnutého rozsudku konal s osobami, ktoré nemali spôsobilosť byť účastníkom konania, keďže túto procesnú subjektivitu stratili.

39. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“), ods. 2 ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví, ods. 3 ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

40. Ustanovenie § 161 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti účastníka byť stranou sporu (účastníkom sporového konania). Spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom sporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 Občianskeho zákonníka).

41. Súd musí z úradnej povinnosti prihliadať na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok. Povinnosť úradného prieskumu odvolacieho súdu nad rámec dôvodov vymedzených v odvolaní je daná práve vo vzťahu k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP).

42. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

43. Podľa § 7 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením.

44. Podľa § 7 ods. 2 vety prvej Občianskeho zákonníka smrťou táto spôsobilosť zanikne.

45. Z obsahu preskúmaného spisového materiálu odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok súd prvej inštancie vydal dňa 15.6.2023, kedy neboli pre konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie o bezdôvodnom obohatení (v sume 346,14 eur s príslušenstvom) splnené procesné podmienky (pozri odsek 38), nakoľko žalobcovia: E. P. (zomrela dňa XX.XX.XXXX), E. K. (zomrela dňa XX.XX.XXXX), I. R. (zomrela dňa X.X.XXXX), B. R. (zomrel dňa X.X.XXXX), zomreli počas konania pred súdom prvej inštancie pred vydaním napadnutého rozsudku dňa 15.6.2023, čím stratili procesnú spôsobilosť, preto s nimi už nebolo možné ako so stranou sporu konať.

46. V predmetnom spore súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol uznesením č. k. 14C/186/2016-225 zo dňa 13.9.2019, keď I. výrokom konanie zastavil (dôvodne vznesená námietka žalovaného v zmysle čl. 6 ods. 1 CSP), II. výrokom žalovanému priznal voči žalobcom v 1. až 61. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, III. výrokom vyhovel sťažnosti žalovaného a zrušil uznesenie Okresného súdu Piešťany č. k. 14C/186/2016-147 zo dňa 24.7.2017, výroky I. a II. uvedeného uznesenia boli uznesením odvolacieho súdu č. k. 23Co/180/2019-294 zo dňa 30.9.2020 zrušené a vec bola vrátená v zrušenej časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

47. Odvolací súd si je vedomý ustanovenia § 390 CSP, podľa ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a/ rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie a b/ odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Rovnako je odvolaciemu súdu známa rozhodovacia prax vyšších súdnych autorít (napr. III. ÚS/379/2017 a III ÚS/5/2018), podľa ktorých odvolací súd môže zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie len raz a následne by mal rozsudok už len potvrdiť, alebo zmeniť. Uvedené rozhodnutia ústavného súdu sa týkajú individuálnych okolností konkrétnych vecí, ktoré sú svojou povahou iné, ako je daná vec. V poradí v prvom rozhodnutí odvolací súd už štvrtý krát zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a v druhom rozhodnutí zaujíma ústavný súd právny názor k tomu, či môže byť rozsudok podľa CSP zrušený druhýkrát, ak bol predtým zrušený podľa ustanovení O.s.p. Podľa názoru odvolacieho súdu ale zároveň platí, že § 390 CSP sa nebude aplikovať napr. v prípade, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu z procesných dôvodov, tak je tomu v danej veci s poukazom na uznesenie odvolacieho súdu č. k. 23Co/180/2019-294 zo dňa 30.9.2020.

48. V danej veci pri rozhodovaní uznesením označeným v odseku 35 prvoinštančný súd zvolil taký procesný postup, podľa ktorého konanie zastavil, keď boli naplnené predpoklady § 6 ods. 1 CSP, ktoré ukladá súdu zastaviť konanie v prípade nedostatku jeho právomoci spôsobenom uzatvorením rozhodcovskej zmluvy vzťahujúcej sa na žalobou uplatnený nárok. Uzavrel, že podľa rozhodcovskej doložky, vzájomné spory vzniknuté v súvislosti s úverovou zmluvou je príslušný prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní rozhodcovský súd a že v prípade nesúhlasu s rozhodcovskou doložkou ich bude príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Odvolací súd pri svojom prvom rozhodovaní v danej veci uznesením označeným v odseku 36 napadnuté výroky I. (o zastavení konania) a II. (o náhrade trov konania) zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Konštatoval, že je zrejmé, že k uzavretiu rozhodcovskej doložky medzi stranami sporu dňa 13.1.2011 nedošlo. Keďže medzi stranami nebola uzavretá rozhodcovská doložka, ktorá by zakladala právomoc rozhodcovského súdu vec prejednať a rozhodnúť, nemohol súd prvej inštancie konanie zastaviť. Zároveň zdôraznil, že zastavením konania pred súdom prvej inštancie potom, čo bol rozhodcovský súd zrušený, by došlo k priamemu odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iusticie), nakoľko v súčasnosti už neexistuje rozhodcovský súd, na ktorý by sa žalobcovia mali podľa rozhodcovskej doložky (za predpokladu, ak by bola uzavretá a platná) obrátiť. Z uvedených dôvodov odvolací súd (uznesenie č. k. 23Co/180/2019-294 zo dňa 30.9.2020) podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu v zrušenej časti vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

49. Podľa názoru odvolacieho súdu je v prejednávanej veci potrebné zachovať dvojinštančnosť konania, so všetkými jeho atribútmi, t. j. aby strany sporu mohli riadne argumentovať pred súdom prvej inštancie, aby dôkazy vykonával predovšetkým súd prvej inštancie a rovnako ich aj hodnotil, aby strany sporu mali právo v dvojinštančnom konaní namietiť správnosť záverov súdu prvej inštancie (hodnotenia dôkazov, právneho posúdenia) v odvolacom konaní. Odvolací súd sa doposiaľ v poradí prvom uznesení zo dňa 30.9.2020 nevyjadroval k vykonávanému dokazovaniu, vo vzťahu ku ktorému preto neexistuje vyjadrený právny názor, ktorým by mal byť súd prvej inštancie viazaný (§ 391 CSP). Súd prvej inštancie akceptoval len právny názor odvolacieho súdu, že v danej veci nie je daná právomoc rozhodnúť rozhodcovskému súdu ale všeobecnému súdu. Z uvedených dôvodov odvolací súd opätovne zrušil napadnuté (v poradí druhé rozhodnutie) prvý rozsudok súdu prvej inštancie, keďže tu boli (ako už bolo vyššie uvedené) dôvody na zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie a nebolo namieste a ani v súlade so zásadou hospodárnosti, aby odvolací súd nahrádzal činnosť súdu prvej inštancie.

50. Odvolací súd v súvislosti s právnym posúdením v danej veci poukazuje na uznesenie Najvyšší súd SR č. k. 7Cdo/86/2023 zo dňa 26.9.2023 (ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoCsp/59/2021-362 zo dňa 25.10.2022 v obdobnej veci a vec mu vrátil na ďalšie konanie),

v odôvodnení, ktorého Najvyšší súd SR konštatuje, že z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/71/2022 zo dňa 31. mája 2023 vychádzal ako z prejudikatúry, ktorá už vyhodnotila právnu otázku týkajúcu sa neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá už bola v rozhodovacej praxi dovolacím súdom vyriešená. V tejto súvislosti poukázal na body odôvodnenia rozsudku 13., 13.1., 13.2., 13.3, 14., 14.1, podľa ktorých: „13. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Dovolateľka za takúto otázku označila dve otázky: 1/ či je spor medzi bankou a správcom bytového domu ohľadom nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere spotrebiteľským sporom podľa § 290 a nasl. CSP, 2/ či je zmluva o úvere uzavretá medzi bankou a správcom bytového domu, ktorý koná v mene vlastníkov bytov pri výkone správy bytového domu, spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Uvedené hľadisko je rozhodujúce pre materiálne posúdenie povahy spotrebiteľskej zmluvy, ktorú možno z tohto dôvodu nazvať aj zmluvou orientovanou na subjekty. O spotrebiteľskú zmluvu ide iba v prípade, ak ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, pretože z uvedeného vyplýva, že spotrebiteľ do právneho vzťahu vstupuje s cieľom obstarat; resp. získať tovary a služby pre svoju osobnú spotrebu alebo pre potreby svojej domácnosti a členov rodiny. Je to charakter spotrebiteľa ako zmluvnej strany a účastníka právneho vzťahu, ktorý má zásadný právny význam aj pre účelové určenie obsahu a zamerania právneho vzťahu smerom k zabezpečeniu osobných potrieb. Je zrejmé, že súčasne musí byť splnená podmienka zmluvnej účasti tak spotrebiteľa, ako aj dodávateľa. O spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednania konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastníkami bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Pozícia správcu je zakotvená aj v § 8b zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom od 01. júla 2007, ďalej len „BytZ“, (ktoré znenie bolo účinné aj v čase uzavretia úverovej zmluvy). Správca vystupuje v pozícii priameho zástupcu vlastníkov a koná v mene vlastníkov. Správca síce koná samostatne vo veciach zariadenia záležitostí bytového domu, môže však konať len v mene vlastníkov, čo znamená, že aj zmluvy, ktoré uzatvára, neuzatvára vo svojom mene, ale v mene vlastníkov. Správca pri uzatváraní zmlúv nevystupuje ako účastník týchto zmlúv (ako zmluvná strana), pretože plnenia zo zmlúv nie sú poskytované správcovi, teda nie sú realizované v jeho prospech, ale sú realizované v prospech jednotlivých vlastníkov bytov či nebytových priestorov. Práva a povinnosti z tejto zmluvy vznikajú vlastníkom bytov. Tomuto výkladu neodporuje ani § 8b ods. 3 BytZ, na ktorý odkazuje aj dovolateľ, pretože tento upravuje vzťah medzi správcom a vlastními, ktorý je založený zmluvou o výkone správy. Správnosť toho záveru vyplýva aj z následnej právnej úpravy (ktorá sa však na posudzovanú zmluvu ešte nevzťahuje) § 25 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorá zaviedla špeciálny režim pre úvery poskytované bankami alebo pobočkami zahraničných bánk vlastníkom bytov alebo nebytových priestorov zastúpených správcom alebo spoločenstvom vlastníkov, účelom ktorých je oprava alebo údržba bytového domu (§ 24a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch). Z definície spotrebiteľského sporu podľa § 290 CSP vyplývajú dva rozhodujúce predpoklady na to, aby v konaní mohli byť uplatnené ustanovenia § 290 až 300 CSP. Prvým predpokladom je, že ide o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom a druhým predpokladom je, že ide o spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo spor so spotrebiteľskou zmluvou súvisiaci. Citované zákonné ustanovenia sú použiteľné na spory o individuálnom nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi alebo spotrebiteľa voči dodávateľovi. Za spotrebiteľský spor považuje právna veda aj prax spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa (vyplývajúcej zo) spotrebiteľskej zmluvy, napríklad či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázky výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimo zmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadnou vecou a iné. 14.1. Predmetom konania v danom prípade je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného žalovanou z plnenia z úverovej zmluvy, majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy (viď bod 11.), ktorá obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku (bod 5.5.). Ide o nárok vlastníkov bytov, za ktorých koná ich správca ako priamy zástupca (§ 8b BvTZ), teda spotrebiteľov, uplatnený voči banke ako právnemu nástupcovi subjektu, ktorý im úver poskytol, v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, teda dodávateľovi. Súdy v základnom konaní preto správne aplikovali ustanovenia § 290 až 300 CSP“. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/71/2022 zo dňa 31. mája 2023, ktorým bolo dovolanie žalovanej Prima banky Slovensko, a. s. zamietnuté, je meritórnym

rozhodnutím, ktoré vyslovilo meritórny právny názor na predmet konania s tým, že išlo o spotrebiteľskú zmluvu.

51. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

52. Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá nie je pre členské štáty Európskej únie priamo záväzná, avšak predstavuje významné interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle článku 2 písm. a/ nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3. Podľa článku 3 bod 1 citovanej smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 článku 3 tejto smernice sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

53. V zmysle článku 4 citovanej Smernice bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

54. Podľa článku 6 citovanej Smernice členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica súčasne v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov.

55. V spotrebiteľských zmluvách je potrebné zásadne vychádzať zo základnej požiadavky, že každá spotrebiteľská zmluva má vyjadrovať rešpekt k dodržiavaniu všeobecných zásad spotrebiteľského práva, a to náležitou obsahovou aj formálnou úpravou zmluvných podmienok, ktoré jednotlivito i vo svojom súhrne nenarušujú zmluvnú rovnováhu strán v neprospech spotrebiteľa. Práve jednoznačnosť a určitosť zmluvných podmienok má zásadne vyvážiť silnejšie postavenie dodávateľa pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy.

56. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 *Oceáno Grupo Editorial*, C-168/05 *Mostaza Claro*).

57. V súvislosti s ex offo súdnou kontrolou zmluvných podmienok je potrebné poukázať aj na Uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10 *POHOTOVOSTĚ, s.r.o.* proti Iveta Korčkovská, obsahujúce jednoznačnú požiadavku na ochranu spotrebiteľa pred nečestnými klauzulami, a to vždy a za každých okolností. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (C-40/08 *Asturcom Telecomunicaciones*). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením (C-168/05 *Mostaza Claro*, C-473/00 *Cofidis*).

58. S poukazom na uvedené národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a musí ich skúmať ex offo (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 *Oceáno Grupo Editorial*, C-243/08 *Pannon GSM*).

59. V prejednávavej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvná podmienka uvedená v bode 5.5 predmetnej zmluvy sa týka predmetu plnenia, resp. ceny plnenia, a preto je zo zákona vylúčené jej určenie za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

60. Žalobcovia preto dôvodne namietali nesprávnosť posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa ust. § 53 ods. 3 písm. i) Občianskeho zákonníka (za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve), ktorá sa týka možnosti jednostranne zmeniť zmluvnú podmienku (nejde o posúdenie dohodnutého predmetu plnenia a ceny). Možnosť preskúmať neprijateľnosť zmluvnej podmienky v bode 5.5 zmluvy z hľadiska ust. § 53 ods. 3 písm. i) (aktuálne § 53 ods. 4 písm. i/) Občianskeho zákonníka vyplýva aj z ust. § 53 ods. 15 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu (alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ), ak sa súčasne dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu (teda ustanovenie sa týka jednostrannej zmeny úrokovej sadzby).

61. Posúdenie nekalosti môže zahŕňať posúdenie primeranosti ceny a úhrady alebo vzťahu kvalita/cena tovaru alebo dodávaných služieb, keď príslušné podmienky nie sú transparentné. Naopak, nekalosť ostatných aspektov, ktoré sa týkajú ceny alebo odmeny, ako je možnosť alebo mechanizmus jednostrannej zmeny nákladov, sa má posúdiť aj vtedy, ak sú príslušné podmienky úplne transparentné (porov. Oznámenie Komisie Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Úradný vestník Európskej únie 2019/C 323/04, ďalej len „Oznámenie Komisie“). Doložky o zmene zmluvy, aj keby sa týkali ceny alebo predmetu zmluvy, nie sú z tohto dôvodu vylúčené z kontroly neprijateľnosti (porov. Jednostranné zmeny zmluvy o finančných službách, doc. JUDr. Kristián Csach PhD., LL.M, rozsudok Súdného dvora Európskej únie C – 143/2013 Bogdan Matei a Ioana Ofelia Matei proti SC Volksbank Romania SA).

62. Ustanovenie § 53 ods. 15 Občianskeho zákonníka (pôvodne odsek 12) sa stalo súčasťou piatej hlavy Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách účinnosťou zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (čl. II. bod 4) dňa 1. júna 2010, avšak Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách obsahovala v zozname nekalých podmienok v prílohe pod bodom 2 písm. b) ustanovenie k pododseku j) (umožniť predajcovi alebo dodávateľovi jednostranne meniť zmluvné podmienky bez právneho dôvodu, ktorý je uvedený v zmluve), podľa ktorého nebráni uplatneniu podmienok, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb vyhradí právo zmeniť úrokovú sadzbu platenú spotrebiteľom (alebo finančnú službu spotrebiteľovi alebo sumu iných poplatkov za finančné služby) bez oznámenia, ak na to má právny dôvod, za predpokladu že sa od dodávateľa vyžaduje ihneď o tom informovať druhú zmluvnú stranu alebo strany pri najbližšej príležitosti a že druhá strana má možnosť ihneď odstúpiť od zmluvy.

63. Citované ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj Smernice, teda umožňujú jednostrannú zmenu úrokovej sadzby dodávateľom finančných služieb, avšak za splnenia zákonných podmienok. Súčasne z nich vyplýva možnosť jednostrannej zmeny úrokovej sadzby ak je kompenzovaná právom spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy (podľa Občianskeho zákonníka vypovedať zmluvu bezplatne a s okamžitou účinnosťou).

64. Ako vyplýva z dôvodovej správy (bod 4) k ustanoveniu § 53 ods. 10 až 13 Občianskeho zákonníka, teda k oneskorenému prijatiu ustanovenia § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka (v aktuálnom znení odsek 15), išlo o chýbajúcu transpozíciu niektorých ustanovení Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a preto bolo potrebné chýbajúce ustanovenia prebrať do právneho poriadku SR.

65. Vnútroštátne orgány aplikácie práva majú sa vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. jeho výklad v súlade so Smernicou, aby sa tak zabezpečil reálny účinok Smernice bez

ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami Smernice.

66. Vnútroštátnemu súdu preto prináleží overiť, či môže dospieť k výkladu vnútroštátneho práva (zohľadňujúc vnútroštátne právo ako celok), uplatnením výkladových metód, s cieľom dôjsť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným Smernicou.

67. Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný Smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Keďže v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok Smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne sudy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Zásada eurokonformného výkladu teda vyžaduje, aby sa sudy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným Smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť.

68. V dôsledku vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je pre vnútroštátny orgán aplikácie práva eurokonformný výklad vnútroštátneho práva záväzný, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. rozhodnutie C-106/89 *Marleasing SA v. La Commercial International de Alimentation SA.*, C-334/92 *Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial* alebo C-91/92 *Paola Faccini Dori a Recrep SRL*) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárných noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc).

69. Vzhľadom na nadržanosť práva Európskej únie ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa Smernice, bolo potrebné aby súd prvej inštancie pri posudzovaní predmetného zmluvného dojednaní a rešpektovaní zákazu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, aplikoval aj metódu eurokonformného výkladu, zohľadňujúc tiež to, výpočet neprijateľných podmienok v ust. § 53 ods. 3 (aktuálne ods. 4) Občianskeho zákonníka je demonštratívny (neúplný), k čomu nedošlo. Za nekalé možno tak považovať aj podmienky, ktoré sa vo výpočte neprijateľných zmluvných podmienok nenachádzajú.

70. Súd prvej inštancie dospel tiež k záveru (bez použitia eurokonformného výkladu), že zmluvné podmienky, vrátane zmluvnej podmienky v čl. 5.5 boli individuálne dojednané. Podľa záveru súdu prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania, najmä výsluchom svedka K. F. L. (bývalého zamestnanca správca) a svedka K. B. D. (bývalého zamestnanca žalovanej), ktorých obsah výpovedí uviedol v odseku 20 odôvodnenia napadnutého rozsudku a vyhodnotil v odseku 43 odôvodnenia napadnutého rozsudku, vychádzajúc zo zápisníc so zachytenými výpoveďami svedkov v iných konaniach, týkajúcich sa obdobných sporov, správca ako odborne spôsobilá osoba mal možnosť ovplyvňovať obsah predmetnej zmluvy.

71. Odvolací súd sa nemohol bez ďalšieho stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, že správca mal možnosť sa so zmluvou (vrátane napadnutého ustanovenia zmluvy) vopred oboznámiť, či mal možnosť zmluvu pripomenkovať a rokovať o jej obsahu, pričom znenie každej úverovej zmluvy bolo predmetom dojednávania banky a správca, pričom správca mal pri kontraktačnom procese aj pomoc práva znalejšej osoby a aj správca ako odborne spôsobilá osoba mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy. Skutočnosť, že kontraktačný proces prebehol medzi žalovaným ako dodávateľom finančných služieb a správcom (ako zákonným zástupcom žalobcov – vlastníkov bytov a nebytových priestorov - ako spotrebiteľov, ktorý mal možnosť do znenia zmluvy zasiahnuť), neznamená, že mohol aj ovplyvniť obsah konkrétneho zmluvného ustanovenia. Rozhodujúce je pritom vyhodnotenie splnenia si informačnej povinnosti dodávateľa finančnej služby (žalovaného) informovať spotrebiteľa (žalobcu ako zástupcu) o zmluvnom dojednaní, v danom prípade týkajúcom sa zmeny úrokovej sadzby, a to spôsobom, aby druhá zmluvná strana bola spôsobilá posúdiť dôsledky jednostrannej zmeny a vyvodiť o tom pre seba príslušný záver.

72. Dodávateľia musia spotrebiteľom poskytnúť zrozumiteľné informácie o zmluvných podmienkach a ich dôsledkoch pred uzatvorením zmluvy. Informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch uzavretia zmluvy, poskytnuté pred uzavretím zmluvy, majú pre spotrebiteľa zásadný význam. Na základe týchto informácií sa spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré dodávateľ vopred vypracoval (porov. Oznámenie Komisie).

73. Ak boli určité aspekty, podmienky alebo niektorá konkrétna podmienka dohodnutá individuálne, neznamená to, že ostatné zmluvné podmienky boli takisto individuálne dohodnuté, pričom podpis na konci zmluvy nenaznačuje, že zmluvné podmienky boli individuálne dohodnuté (porov. Oznámenie Komisie Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Úradný vestník Európskej únie 2019/C 323/04).

74. Dôkazné bremeno tvrdenia, že zmluvná podmienka bola dohodnutá individuálne nesie dodávateľ finančnej služby, ktorý o tom musí podať dôkaz (porov. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, článok 3 bod 2 Smernice).

75. Pri posudzovaní rovnováhy síl medzi zmluvnými stranami je dôležité prihliadať na kritériá spočívajúce v informovanosti, súmernosti informácií, ako i odborných znalostí (porov. Oznámenie Komisie).

76. Právne významným v prejednávanej veci bolo preto to, či individuálne dojednanie sa týkalo aj konkrétneho zmluvného dojednania bodu 5.5 predmetnej zmluvy, s vyhodnotením rovnováhy síl medzi zmluvnými stranami, vrátane preukázania poskytnutia informácií dodávateľom vo vzťahu k dôsledkom vyplývajúcim z dotknutého zmluvného ustanovenia, a tiež porovnanie odbornosti dodávateľa finančnej služby a zmluvného partnera, keďže (väčšie) znalosti a profesionálne zručnosti správcu bytového domu (vyplývajúce zo zákonnej úpravy BytZ) nediskvalifikujú vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ako druhej zmluvnej strany) z pozície spotrebiteľa na účely aplikácie noriem na ochranu spotrebiteľa a dosiahnutia cieľov Smernice.

77. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že súd prvej inštancie vykonal vyhodnotenie dokazovania vo vzťahu k posúdeniu individuálneho dojednania predmetnej zmluvnej podmienky vyššie uvedeným spôsobom, ako ani, že použil metódu eurokonformného výkladu (porov. Oznámenie Komisie Usmernenie k výkladu a uplatňovaniu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Úradný vestník Európskej únie 2019/C 323/04).

78. Požiadavka určitosti a zrozumiteľnosti, najmä transparentnosti zmluvných podmienok podľa Smernice, nie je obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska, ale má byť chápaná tak, aby zmluva transparentným spôsobom vyjadrovala konkrétne fungovanie mechanizmu, na ktoré sa odvoláva dotknutá podmienka, aby ho bol spotrebiteľ schopný posúdiť z hľadiska ekonomických dôsledkov, ktoré z toho pre neho vyplývajú (preto dodávateľia musia spotrebiteľom poskytnúť zrozumiteľné informácie o zmluvných podmienkach a ich dôsledkoch pred uzatvorením zmluvy; porov. Oznámenie Komisie).

79. V tejto súvislosti nemožno prehliadať, že právo jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu vyžaduje splnenie podmienky existencie právneho dôvodu na uvedený postup zo strany dodávateľa finančnej služby (príloha k smernici, bod 2, písmeno b/), pričom ustanovenie § 53 ods. 15 Občianskeho zákonníka (ktorým bola smernica transponovaná) obsahuje predpoklad vážneho objektívneho dôvodu, ktorý legitímne dodávateľa finančných služieb k jednostrannej zmene úrokovej sadzby.

80. Vzhľadom na snahu zákonodarcu o širšiu záväznosť výroku rozhodnutia o neprijateľných zmluvných podmienkach aj pre iné veci (napr. § 53d Občianskeho zákonníka) bolo potrebné sa vysporiadať i s rozhodnutím Okresného súdu Piešťany zo dňa 13. augusta 2020 č. k. 14C/21/2017-500 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 24. novembra 2021 č. k. 25Co/90/2020), ktorým ustanovenie bodu 5.5 zmluvy o termínovanom úvere medzi žalovanou a žalobcom ako správcom zastupujúcim a konajúcim na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome súp. č. XXX H., v podobnom znení, určil za neprijateľnú podmienku.

81. Zákon (§ 220 CSP) venuje zvýšenú pozornosť odôvodneniu súdneho rozhodnutia, normovaním obsahových náležitostí. Ide o návod čo má odôvodnenie rozsudku obsahovať, keďže má význam

z hľadiska prostriedku kontroly správnosti rozhodnutia, a to zo strany účastníkov konania, ako i vyššieho súdu, ktorý ho bude preskúmavať, ale aj zo strany verejnosti.

82. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

83. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 220 CSP. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práva na tento argument (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

84. Súd, ktorý sa vysporiadáva s argumentáciou strany konania, nemôže ju odmietnuť len pre nesprávnosť, ale musí uviesť, v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva. Rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre rozhodnutie súdu sú aj právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné a s ktorými sa súd musí vyrovnáť (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 18. mája 2010 Vetrovko v. Moldavsko, opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu).

85. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku nenaplnil požiadavky plynúce zo základného práva na spravodlivý proces, z dôvodu chýbajúceho argumentačného základu, týkajúceho sa posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky vo vzťahu k zmluvnému dojednaniu bod 5.5, na základe aplikácie a interpretácie vnútroštátnych právnych noriem eurokonformne, teda vo svetle práva Európskej únie, keďže súd je povinný skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu újinného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácii, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, niekedy aj nad vôľu zákonodarcu (porov. napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11. októbra 2016).

86. Odvolacia námietka žalobcov o porušení práva na spravodlivý proces bola tak dôvodná.

87. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je Smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom. V prípade, že vnútroštátny zákonodarcu si dôsledne svoju povinnosť nesplní, vyvinula rozhodovacia prax Súdného dvora teóriu priameho a nepriameho účinku smerníc. Keďže smernica zásadne nemôže sama o sebe ukladať povinnosti jednotlivcom a ustanovenia smernice ako také nemožno uplatňovať voči jednotlivcom, nastupuje nepriamy účinok smerníc, ktorý zakladá rozhodnutie súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89), s odvolaním sa na prejudikáciu vo veci Von Colson a Kamann (C-14/83). Podľa tohto rozhodnutia pri aplikácii vnútroštátneho práva je súd povolaný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smerní, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. (uvedené už odznelo v obdobnej veci v uznesení KS v Trnave sp. zn. 10CoCsp/25/2022).

88. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie (I. výrok) aj II. (závislý) výrok (v časti náhrady trov konania) a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže došlo v prejednávanej veci ide o taký nedostatok podmienok konania, na ktorý odvolací súd prihladol ex officio, teda bez toho, aby táto skutočnosť bola v odvolaní

namietaná, zároveň došlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť v odvolacom konaní, ktoré nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie.

89. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak v ďalšom konaní, bude prihliadnuť na skutočnosť, že počas konania došlo k zániku procesnoprávnej subjektivity žalobcov (E. P. E. K., I. R., B. R.), ktorí zomreli ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia a teda súd prvej inštancie v čase vydania napadnutého rozsudku konal s osobami, ktoré neboli spôsobilými účastníkmi konania. Súd prvej inštancie si musí vyžiadať právoplatné dedičské rozhodnutie a následne postupovať podľa ustanovení § 63 CSP a v danom prípade podľa povahy konania posúdiť, či je potrebné konanie voči nim zastaviť, alebo či a s akými účastníkmi v ňom pokračovať, následne v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, na základe vykonaného dokazovania, použitím metódy eurokonformného výkladu predovšetkým posúdiť definičné znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, dôsledným vyhodnotením rovnováhy práv a povinností zmluvných strán (odsek 60 až 69 tohto rozhodnutia odvolacieho súdu), ako aj žalovaným tvrdené individuálne dojednanie predmetnej zmluvnej podmienky (odseky 71 až 76 tohto rozhodnutia odvolacieho súdu), a postupovať v zmysle ostatných vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu.

90. Požiadavka zvýšenej ochrany spotrebiteľa a potreba zabezpečenia rovnosti zmluvných strán v spotrebiteľských vzťahoch majú za následok, že aj samotné zmluvné dojednanie v zmluve umožňujúce jednostrannú zmenu pôvodných zmluvných podmienok, môže mať (pri zohľadnení konkrétnych okolností uzavretia zmluvy) charakter neprijateľných podmienok, hoci takýto dôvod jednostrannej zmeny bol dohodnutý v pôvodnej zmluve (porov. Krajčo, J., Občiansky zákonník pre prax, komentár, Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, ESĽP, komentár, Bratislava : EUROUNION, 2015, 726 s.).

91. Svoj právny záver súd prvej inštancie zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobcu, poskytnú odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

92. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

93. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľov, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

94. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách odvolacích konaní.

95. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).